

Nacrt
Prijedlog Zakona broj _____

**NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske («Narodne novine», broj 41/01. – pročišćeni tekst, 55/01. i 76/10.).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE NASTATI DONOŠENJEM ZAKONA

Zakon o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91., 91/92., 112/9., 88/01., 117/03., 88/05., 84/08., 96/08. i 123/ 08.) uređuje pravila postupka na temelju kojih sud raspravlja i odlučuje u sporovima o osnovnim pravima i obvezama čovjeka i građanina, o osobnim i obiteljskim odnosima građana, te u radnim, trgovačkim, imovinskim i drugim građansko pravnim sporovima ukoliko drugim zakonom nije određeno da u takvim sporovima sud rješava po pravilima kojega drugog postupka.

Posljednje dvije važne izmjene i dopune Zakona o parničnom postupku bile su one iz 2003. i 2008. godine. One su unijele su niz novina, za koje se sada sa sigurnošću može kazati da su znatno ubrzale parnični postupak i učinili ga učinkovitijim.

Zakon o parničnom postupku spada u ključne esencijalne zakone jer upravo on svojim praktičnim i modernim rješenjima treba omogućiti brzi postupak koji će dovesti do meritorne sudske odluke.

Činjenica svakodnevnog pravnog, ekonomskog, kulturnog i civilizacijskog napretka društva, raznovrsnost činidbi kao i pravne osnove stjecanja dobara, povećanja opsega zaštićenih (imovinskih i neimovinskih) dobara, sve više povećava broj predmeta, kao i njihovu raznovrsnost pred sudovima, dok pravni promet traži brzo rješavanje sporova. Odugovlačenje u pružanju pravne zaštite imobilizira investirani kapital što može nanijeti štetu čak i onome koji nakon dugotrajnog i skupog paničenja uspije u parnici.

U tom smjeru, a radi zaštite povjerenja u pravnu državu koja je odlučna u stvaranju učinkovite sudbene vlasti, polaze i nove izmjene i dopune postojećeg Zakona o parničnom postupku koje se u značajnoj mjeri nastavljaju na posljednje izmjene i dopune, odnosno na one najznačajnije iz 2003. i 2008 . godine.

Ovim se izmjenama i dopunama kao najvažnije novine:

- uvodi mogućnost tonskog snimanja glavne rasprave. Naime, Republika Hrvatska je pred ulaskom u Europsku Uniju što znači i obvezu prihvatanja i ugradnje europskih standarda u hrvatske zakone . Tonsko snimanje kao procesna mogućnost poznata je u većini europskih

zemalja i znatno olakšava i čini vjerodostojniji dokazni postupak. Dakako, da za to trebaju tehnički preduvjeti te će se ova mogućnost uvoditi postepeno, odnosno nakon što pojedini sud stekne uvjete za to.

- daljnja važna novina uvođenje je instituta tužbe za zaštitu kolektivnih interesa i prava. Njome se određenim udrugama, tijelima, ustanovama ili drugim organizacijama koje su osnovane u skladu sa zakonom, koje se u sklopu svoje registrirane ili propisom određene djelatnosti bave zaštitom zakonom utvrđenih kolektivnih interesa i prava građana, pruža posebna pravna zaštita prema standardima Europske Unije. Time se je hrvatsko zakonodavstvo uskladilo s dijelom Direktive 2011/7/ EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o borbi protiv kašnjenja u plaćanju u poslovnim transakcijama i to onim dijelom koji se odnosi na procesne odredbe, te će poduzetništvo, naročito malo i srednje poduzetništvo (prema gore spomenutoj Direktivi), imati pravnu zaštitu prema njenim kriterijima i standardima. Međutim, kako je već spomenuto, time se otvara mogućnost iste pravne zaštite i drugim gore nabrojenim subjektima.

- uvedena je zabrana višekratnog ukidanja presuda u posebnim postupcima, pa su u takovim predmetima prvostupanjska presuda može ukinuti samo jedanput. Ukoliko je to potrebno, a radi zabrane višekratnog ukidanja, sudovi su dužni provesti raspravu. Naime, radni sporovi iznimno su osjetljivi, kako za radnike s jedne strane jer se najčešće radi o egzistencijalnim pitanjima, ali i za same poslodavce kojima dugotrajnost postupka može nametnuti velike materijalne obveze. Postupci pred trgovačkim sudovima su u većini postupci između gospodarskih subjekata. Često su velika materijalna sredstva blokirana za vrijeme trajanja sudskog postupka, pa se dugotrajnost sudovanja direktno odražava na uspješnost poslovanja. Obiteljski sporovi su, također, po samoj svojoj suštini iznimno pravno, ali i ljudski osjetljivi i direktno utječu na sudbinu i egzistenciju djece i roditelja.

- u žalbenom postupku povećao se broj apsolutno bitnih povreda za još dvije na koje sud pazi po službenoj dužnosti, pa je time zagarantirana veća zakonitost i pravilnost donesenih sudskih odluka.

- odredbe o reviziji kao izvanrednom pravnom lijeku doživjele su korijenite promjene. Pri tome se vodilo računa da revizija doista postane u pravom smislu izvanredni pravni lijek, a ne, što je u praksi česti slučaj, pravno sredstvo za odugovlačenje postupka. Stoga su povećani vrijednosni kriterij za dopuštenost revizije. S druge strane, tzv. izvanrednom revizijom omogućeno da svaki predmet, bez obzira na vrijednosni kriterij ili predmet spora, dođe na Vrhovni sud Republike Hrvatske kako bi se osigurala, ali i pojačala njegova ustavna funkcija osiguranja jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

- između ostalog, dio odredbi o naplati sudskih troškova usklađen je sa Zakonom o besplatnoj pravnoj pomoći („ Narodne novine“, broj 62/08.).

- ostale izmjene manjeg su obima, ali ne manje značajne npr., između ostalog, precizno je ustanovljena nadležnost između općinskih i trgovačkih sudova, pa će se na taj način izbjeći nepotrebno cirkuliranje spisa između tih dvaju sudova i spriječiti odugovlačenje postupka, propisana je mogućnost sklapanja sudske nagodbe do pravomoćnog okončanja spora, dakle i tijekom postupka pred drugostupanjskim sudom, dopunjen je članka 186.d stavak 1 pa sudci mogu upućivati stranke na mirenje ne samo na sudove, već i na centre za mirenje izvan sudova. Time se otvara mogućnost da stranke riješe svoj spor izvan sudova te se tako doprinosi rasterećenju sudova.

- učinjene se, također, terminološke i nomotehničke poboljšice.

Time će se postići:

- veća učinkovitost
- veća funkcionalizacija procedure
- ubrzavanje parničnog postupka u cjelini

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG DA SE ZAKON DONESE PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno odredbi članka 161, stavka 1. Poslovnika Hrvatskog sabora („Narodne novine“, broj: 71/00., 129/00., 117/01., 6/02 – pročišćeni tekst, 41/02., 91/03., 58/04., 39/08. i 86/08.) predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku budući da se predloženim Zakonom hrvatsko zakonodavstvo dodatno usklađuje s propisima Europske Unije.

V. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA

Tekst prijedloga zakona dan je u obliku konačnog Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku.

VI. TEKST ODREDBI VEŽAĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU

Tekst odredbi Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 02/07., 84/08. i 123/08.) koje se mijenjaju i dopunjuju, dan je u prilogu ovoga Prijedloga zakona.

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU

Članak 1.

U Zakonu o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08 i 123/08) u članku 34. stavku 1. točka 10. mijenja se i glasi:
„10. iz radnih odnosa.“

Članak 2.

U članku 34.b točka 5. mijenja se i glasi:
„5. sporove u kojima je stranka osoba nad kojom je otvoren stečajni postupak bez obzira na svojstvo druge stranke te sve sporove u povodu stečaja, osim ako nije riječ o sporovima u kojima prema ovom Zakonu uvijek sudi općinski sud (članak 34. stavak 1.) odnosno ako nije riječ o sporovima za koje je zakonom utvrđena nadležnost nekog drugog suda. Sporovi koji su pokrenuti prije nastupanja pravnih posljedica otvaranja stečaja dovršit će se pred sudovima pred kojima su pokrenuti.“

Članak 3.

U članku 68. dodaje se stavak 4. koji glasi:
„Nadležni drugostupanjski sud može sam ili u povodu prijedloga stranke zatražiti od Vrhovnog suda Republike Hrvatske da odredi da u pojedinom predmetu postupka drugi stvarno nadležan sud ako je očito da će se tako lakše provesti postupak ili ako za to postoje drugi važni razlozi. U tom se slučaju stavci 2. i 3. ovoga članka primjenjuju na odgovarajući način.“

Članak 4.

U članku 74. stavak 5. briše se.
Dosadašnji stavak 6. postaje stavak 5.

Članak 5.

Iza članka 126. dodaju se novi članci 126.a, 126.b. i 126.c koji glase:

„Članak 126.a

Ročišta pred sudom mogu se tonski snimati.
O tonskom snimanju rješenjem odlučuje sud sam ili na prijedlog stranaka. Protiv tog rješenja žalba nije dopuštena.
Tonski snimak ročišta dostavlja se strankama.

Članak 126.b

Tonski snimak ročišta dio je spisa sudskog predmeta.
Način pohrane, prijenosa tonskog snimka, tehnički uvjeti i način snimanja uređuje se Sudskim poslovníkom.

Članak 126.c

Tonski snimak prenijet će se i u pisani oblik u roku od osam dana od dana snimanja.
Tonski snimak u pisanom obliku sačinjava se u skladu s odredbom članka 124. ovoga Zakona i mora sadržavati sve što je snimljeno u tonskom snimku.
Stranke mogu tražiti prijepis tonskog snimka u skladu s odredbama ovoga Zakona.
Prijepis tonskog snimka stranke mogu zatražiti u roku od osam dana od dana kada je

tonski snimak sačinjen.

Ako se prijepis tonskog snimka i tonski snimak u bitnome razlikuju stranka ima pravo podnijeti prigovor u roku od osam dana od dana dostave prijepisa. Prigovor mora biti obrazložen.

Sud će po prigovoru stranke iz prethodnog stavka u roku od tri dana rješenjem prihvatiti i izmijeniti prijepis tonskog snimka ili prigovor odbiti. Protiv tog rješenja nije dopuštena posebna žalba.“

Članak 6.

U članku 164. stavak 8. mijenja se i glasi:

„U slučaju iz članka 158. ovoga Zakona, kao i u slučaju presude na temelju priznanja i presude na temelju odricanja, ako povlačenje tužbe, odricanje ili odustanak od pravnog lijeka, priznanje ili odricanje nisu obavljani na raspravi zahtjev za naknadu troškova može se staviti u roku od 15 dana nakon dostave obavijesti ili odluke.“

Članak 7.

U članku 172. dodaje se stavak 5. koji glasi:

„Odredbe ovoga Zakona o oslobođenju od plaćanja troškova postupka ne primjenjuju se na stranku koja je oslobođena od plaćanja troškova postupka na temelju posebnog propisa kojim se uređuje besplatna pravna pomoć, osim odredaba članka 175. i 177. ovoga Zakona.“

Članak 8.

Članak 174. mijenja se i glasi:

„Pravo na stručnu pravnu pomoć stranka ostvaruje na način i uz uvjete propisane posebnim propisom kojim se uređuje besplatna pravna pomoć.“

Članak 9.

U članku 175. riječi u zagradi: „(članak 172. stavak 2.)“ i riječi: „te stvarni izdaci postavljenog punomoćnika“ brišu se.

Članak 10.

U članku 176. stavku 1. riječi: „i o postavljanju punomoćnika“ i riječi: „te stvarne izdatke i nagradu postavljenog punomoćnika“ brišu se.

Iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„Kada je stranka ostvarila pravo na oslobođenje od plaćanja troškova postupka na temelju posebnog propisa kojim se uređuje besplatna pravna pomoć, a sud u postupku utvrdi da je stranka u stanju podmirivati troškove postupka odnosno pristojbe, sud će bez odgode o tome obavijestiti nadležno upravno tijelo.“

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 3.

Članak 11.

U članku 177. stavku 1. riječi: „te stvarni izdaci i nagrada postavljenog punomoćnika“ brišu se.

Članak 12.

U članku 186.d stavku 1. iza riječi: „pri sudu“ briše se točka i dodaju riječi: „ili izvan suda.“.

Članak 13.

U članku 193. iza stavka 2. dodaju se novi stavci 3. do 8. koji glase:

„Tužba se uz izričiti pristanak tuženika može povući i nakon zaključenja glavne rasprave do pravomoćnosti odluke kojom se postupak pred sudom prvog stupnja dovršava. U tom slučaju tuženik svoj zahtjev za naknadu troškova postupka mora postaviti najkasnije u svojoj suglasnosti za povlačenje tužbe.

Ako u slučaju iz stavka 3. ovoga članka dođe do povlačenja tužbe prije nego što je prvostupanjski sud donio svoju odluku odnosno prije nego što je ona u povodu žalbe otpravljen drugostupanjskom sudu, prvostupanjski će sud rješenjem utvrditi da je tužba povučena, odnosno rješenjem će ukinuti svoju odluku i utvrditi da je tužba povučena. Tim će rješenjem odlučiti i o zahtjevu tuženika za naknadu troškova postupka.

Ako dođe do povlačenja tužbe pred prvostupanjskim sudom nakon donošenja prvostupanjske odluke dok je postupak u povodu žalbe u tijeku pred drugostupanjskim sudom, prvostupanjski će sud bez odgode zatražiti - telefonom, telefaksom ili elektroničkom poštom - od drugostupanjskog suda da ga se obavijesti o tome je li već odlučeno u povodu žalbe te obavijestiti taj sud da je došlo do povlačenja tužbe.

Ako u slučaju iz stavka 3. ovoga članka dođe do povlačenja tužbe nakon što je predmet dostavljen drugostupanjskom sudu, drugostupanjski će sud, ako prije toga nije odlučio u povodu žalbe, rješenjem ukinuti prvostupanjsku odluku i utvrditi da je tužba povučena. Tim će se rješenjem odlučiti i o zahtjevu tuženika za naknadu troškova postupka.

Podnesak kojim se u slučaju iz stavka 3. ovoga članka povlači tužba podnosi se putem prvostupanjskog suda, koji može, ako ocijeni da je to potrebno, održati ročište sa strankama radi provjere jesu li ispunjeni uvjeti za povlačenje tužbe.

Ako se pred drugostupanjskim sudom održava sjednica vijeća uz sudjelovanje stranaka (članak 362. stavak 2.) ili rasprava (članak 373.b stavak 2.), tužitelj može svoju tužbu povući i na ročištu pred tim sudom.“

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 9.

Članak 14.

U članku 213. stavak 1. mijenja se i glasi:

„Sud će prekid postupka odrediti i ako je:

- 1) odlučio da sam ne rješava o prethodnom pitanju (članak 12.),
- 2) odlučio podnijeti zahtjev Europskom sudu o tumačenju prava Europske unije ili o valjanosti akta koje su donijele institucije Europske unije.“

Članak 15.

U članku 214. stavak 3. briše se.

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 3.

Članak 16.

U članku 215. stavak 2. briše se.

Dosadašnji stavci 3. do 7. postaju stavci 2. do 6.

Članak 17.

U članku 223. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„Ako je potpuno razjašnjenje okolnosti o kojima ovisi odluka o nekim od više u istoj tužbi istaknutih zahtjeva koji su beznačajni u odnosu prema ukupnom iznosu svih istaknutih zahtjeva povezano s teškoćama koje su nerazmjerne s važnošću tih zahtjeva, sud može o njima odlučiti po slobodnoj ocjeni uzimajući u obzir već razjašnjene okolnosti slučaja i prikupljene dokaze, a osobito isprave koje su stranke priložile te njihove iskaze ako ih je sud saslušao (članak 264.).“

Članak 18.

Iza članka 223. dodaje se novi članak 223.a koji glasi:

„Članak 223.a

U sporovima čija vrijednost predmeta spora u postupku pred općinskim sudovima ne prelazi 5.000,00 kuna, a u postupku pred trgovačkim sudovima 10.000,00 kuna sud može, ako ocijeni da bi utvrđivanje činjenica važnih za rješenje spora moglo biti povezano s nerazmjernim teškoćama i troškovima, o postojanju tih činjenica zaključiti po slobodnoj ocjeni uzimajući u obzir isprave koje su stranke priložile te njihove iskaze ako je sud izveo dokaz saslušanjem stranaka (članak 264.).“

Članak 19.

U članku 321. stavak 1. mijenja se i glasi:

„Stranke mogu tijekom cijelog postupka pred parničnim sudom do njegovog pravomoćnog okončanja zaključiti nagodbu o predmetu spora (sudska nagodba), pa i tijekom postupka pred drugostupanjskim sudom do donošenja drugostupanjske odluke u povodu žalbe.“

Iza stavka 5. dodaju se novi stavci 6. do 8. koji glase:

„Nagodbu iz stavka 1. ovoga članka stranke mogu zaključiti pred sudom koji je proveo prvostupanjski postupak, odnosno pred drugostupanjskim sudom ako se održava sjednica vijeća uz sudjelovanje stranaka (članak 362. stavak 2.) ili rasprava (članak 373.b stavak 2.), kada se nagodba može zaključiti i pred tim sudom.

Ako stranke hoće zaključiti nagodbu pred prvostupanjskim sudom nakon donošenja prvostupanjske odluke dok je postupak u povodu žalbe u tijeku pred drugostupanjskim sudom, prvostupanjski će sud bez odgode zatražiti - telefonom, telefaksom ili elektroničkom poštom - od drugostupanjskog suda da ga se obavijesti o tome je li već odlučeno u povodu žalbe te obavijestiti taj sud da stranke namjeravaju zaključiti sudsku nagodbu. Prvostupanjski sud će strankama dopustiti zaključenje nagodbe nakon što ga drugostupanjski sud obavijesti da još uvijek nije odlučeno u povodu žalbe i da je zastao s postupkom dok se postupak zaključenja nagodbe ne dovrši.

Ako stranke zakluče nagodbu nakon donošenja prvostupanjske odluke, a prije donošenja drugostupanjske odluke u povodu žalbe, sud pred kojim je nagodba zaključena rješenjem će ukinuti donesenu prvostupanjsku odluku i utvrditi da je tužba povučena, osim ako stranke nisu drukčije riješile to pitanje u zaključenoj nagodbi.“

Članak 20.

U članku 338. stavku 2. iza riječi „predsjednika“ dodaju se riječi: „vijeća, suca izvjestitelja“.

Članak 21.

Iza članka 348. dodaje se novi članak 348.a koji glasi:

„Članak 348.a

Žalba protiv prvostupanjske presude kojom se fizičkoj osobi koja ne obavlja registriranu djelatnost nalaže isplata tražbine čija glavnica ne prelazi 5.000,00 kuna, odnosno kojom se fizičkoj osobi koja obavlja registriranu djelatnost u pravnoj stvari u vezi s tom djelatnošću ili pravnoj osobi nalaže isplata tražbine čija glavnica ne prelazi 10.000,00 kuna, ne odgađa ovrhu.

Ako se u sudskoj odluci nekoj od osoba iz stavka 1. ovoga članka nalaže samo da naknadi troškove postupka u iznosu koji ne prelazi iznose navedene u toj odredbi, žalba

protiv takve odluke o naknadi troškova postupka ne odgađa ovrhu.“

Članak 22.

U članku 354. stavku 2. u točki 12. iz riječi : „ zahtjev“ umjesto točke stavlja se zarez i dodaju točke 13. i 14. koje glase:

„13) ako je odlučeno u povodu nepravovremeno podnesene tužbe, a zbog toga je tužbu trebalo odbaciti (članak 282. stavak 1.),

14) ako prije podnošenja tužbe nije proveden zakonom predviđeni postupak mirnog ili drukčijeg ostvarivanja prava, a zbog toga je tužbu trebalo odbaciti.“

Članak 23.

U članku 358. stavku 3. riječi: „ili je odustala od žalbe“ zamjenjuju se riječima: „prava na žalbu“.

Članak 24.

U članku 365. stavak 2. mijenja se i glasi:

„Drugostupanjski sud ispituje prvostupanjsku presudu u granicama razloga navedenih u žalbi pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ovoga Zakona i na pravilnu primjenu materijalnog prava.“

Članak 25.

U članku 367. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„Sudac pojedinac drugostupanjskog suda donijet će rješenje kojim se utvrđuje da je podnositelj žalbe odustao od podnesene žalbe, ako je to propustio učiniti prvostupanjski sud.“

Članak 26.

U članku 369. stavak 2. mijenja se i glasi:

„Ako su u postupku pred prvostupanjskim sudom povrijeđene odredbe članka 354. stavka 2. točke 2., 9., 13. i 14. ovoga Zakona, drugostupanjski će sud ukinuti prvostupanjsku presudu i odbaciti tužbu.“

Članak 27.

U članku 373.a u stavku 1. točki 2. riječi: „posredno“ brišu se.

U stavku 3. riječ: „će“ zamjenjuje se riječju: „može“.

Članak 28.

U članku 373.b iza stavka 2. dodaju se stavci 3. i 4. koji glase:

„Vijeće drugostupanjskog suda može odlučiti da se rasprava pred tim sudom provede i kad ocijeni da bi se tako mogle otkloniti bitne povrede odredaba parničnog postupka u prvostupanjskom postupku i da zbog toga ne bi bilo svrhovito presudu ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

U slučaju iz stavka 3. ovoga članka sudac izvjestitelj drugostupanjskog suda može zatražiti od suca pojedinca ili predsjednika vijeća prvostupanjskog suda da da objašnjenja o tim bitnim povredama ili da provede potrebne izviđaje radi provjere istinitosti navoda o tome jesu li počinjene.“

Članak 29.

Članak 382. mijenja se i glasi:

„Članak 382.

Stranke mogu podnijeti reviziju protiv drugostupanjske presude:

- 1) ako vrijednost predmeta spora pobijanog dijela presude prelazi 200.000,00 kuna,
- 2) ako je presuda donesena u sporu o postojanju ugovora o radu, odnosno prestanku radnog odnosa ili radi utvrđenja postojanja radnog odnosa,
- 3) ako je drugostupanjska presuda donesena prema odredbama članka 373.a i 373.b ovoga Zakona.

U slučajevima u kojima je ne mogu podnijeti prema odredbi stavka 1. ovoga članka, stranke mogu podnijeti reviziju protiv drugostupanjske presude ako odluka u sporu ovisi o rješenju nekoga materijalnopravnog ili postupovnopravnog pitanja važnog za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, primjerice:

1) ako o tom pitanju revizijski sud još uvijek nije zauzeo shvaćanje odlučujući u pojedinim predmetima na odjelnoj sjednici, a riječ je o pitanju o kojemu postoji različita praksa drugostupanjskih sudova,

2) ako je o tom pitanju revizijski sud već zauzeo shvaćanje, ali je odluka drugostupanjskoga suda utemeljena na shvaćanju koje nije podudarno s tim shvaćanjem,

3) ako je o tom pitanju revizijski sud već zauzeo shvaćanje i presuda se drugostupanjskoga suda temelji na tom shvaćanju, ali bi - osobito uvažavajući razloge iznijete tijekom prethodnoga prvostupanjskoga i žalbenoga postupka, zbog promjene u pravnom sustavu uvjetovane novim zakonodavstvom ili međunarodnim sporazumima te odlukom Ustavnoga suda Republike Hrvatske, Europskoga suda za ljudska prava ili Europskog suda – trebalo preispitati sudsku praksu.

U reviziji iz stavka 2. ovoga članka stranka treba određeno naznačiti pravno pitanje zbog kojeg ju je podnijela uz određeno navođenje propisa i drugih važećih izvora prava koji se na njega odnose te izložiti razloge zbog kojih smatra da je ono važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

Revizija se podnosi u roku od trideset dana od dana dostave drugostupanjske presude.“

Članak 30.

Članak 385.a mijenja se i glasi:

„Članak 385.a

Protiv drugostupanjske presude iz članka 382. stavka 2. ovoga Zakona revizija se može podnijeti samo zbog materijalnopravnog ili postupovnopravnog pitanja koje je važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.“

Članak 31.

Članak 386. mijenja se i glasi:

„Članak 386.

U reviziji stranka treba određeno navesti i obrazložiti razloge zbog kojih je podnosi. Razlozi koji nisu tako obrazloženi neće se uzeti u obzir.“

Članak 32.

Članak 387. mijenja se i glasi:

„Članak 387.

Stranke mogu u reviziji iz članka 382. stavka 1. ovoga Zakona iznijeti nove činjenice i predlagati nove dokaze samo ako se oni odnose na bitne povrede odredaba parničnog postupka zbog kojih se revizija može podnijeti.“

Članak 33.

U članku 388. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„Prvostupanjski sud kome je revizija podnesena ispitat će samo je li pravovremena i ako utvrdi da nije, rješenjem će je odbaciti.“

Članak 34.

Članak 389. mijenja se i glasi:

„Članak 389.

Revizija je nepravovremena ako nije podnesena u roku koji je određen za njezino podnošenje (članak 382. stavak 4.).

Revizija je nepotpuna ako se na temelju nje ne može utvrditi koja se presuda pobija i ako nije potpisana.“.

Članak 35.

Članak 392. mijenja se i glasi:

„Članak 392.

Vijeće sastavljeno od pet sudaca revizijskog suda odbacit će nepotpunu i nedopuštenu reviziju iz članka 382. stavka 1. ovoga Zakona, a i nepravovremenu ako je to propustio učiniti prvostupanjski sud.

Revizija iz članka 382. stavka 1. ovoga Zakona je nedopuštena ako ju je podnijela osoba koja nije ovlaštena na podnošenje revizije ili osoba koja se odrekla prava na reviziju ili ako osoba koja je podnijela reviziju nema pravni interes za podnošenje revizije, odnosno ako postoje drugi razlozi zbog kojih podnesci stranaka općenito ili revizija nisu dopušteni.

Revizija iz članka 382. stavka 1. ovoga Zakona je nedopuštena i ako je podnesena iz razloga iz kojih se ne može podnijeti.

Rješenje o odbacivanju revizije iz članka 382. stavka 1. ovoga Zakona treba biti obrazloženo.

Sudac pojedinac revizijskog suda donijet će rješenje kojim se utvrđuje da je podnositelj revizije odustao od podnesene revizije, ako je to propustio učiniti prvostupanjski sud.“

Članak 36.

Članak 392.a mijenja se i glasi:

„Članak 392.a

U povodu revizije iz članka 382. stavka 1. ovoga Zakona revizijski sud ispituje pobijanu presudu samo u onom dijelu u kojem se ona pobija revizijom i samo u granicama razloga određeno navedenih u reviziji.

U povodu revizije iz članka 382. stavka 2. ovoga Zakona revizijski sud ispituje pobijanu presudu samo u dijelu u kojem se pobija revizijom i samo zbog pitanja koje je važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni zbog kojega je podnesena i koje je u njoj određeno naznačeno kao takvo uz pozivanje na propise i druge izvore prava koji se na to pitanje odnose.“

Članak 37.

Iza članka 392.a dodaje se novi članak 392.b koji glasi:

„Članak 392.b

Vijeće sastavljeno od pet sudaca revizijskog suda odbaciti će nepotpunu i nedopuštenu reviziju iz članka 382. stavka 2. ovoga Zakona, a i nepravovremenu ako je to propustio učiniti prvostupanjski sud. Takvo rješenje treba biti obrazloženo.

Vijeće iz stavka 1. ovoga članka će reviziju iz članka 382. stavka 2. ovoga Zakona rješenjem odbaciti kao nedopuštenu i ako u reviziji ne bude određeno naznačeno pravno pitanje zbog kojega se podnosi uz određeno navođenje propisa i drugih važećih izvora prava koji se na njega odnose kao i zato što u njoj nisu određeno izloženi razlozi zbog kojih podnositelj smatra da je to pitanje važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

Vijeće iz stavka 1. ovoga članka će reviziju iz članka 382. stavka 2. ovoga Zakona odbaciti i ako ocijeni da pravno pitanje zbog kojega je ona izjavljena nije važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

U obrazloženju rješenja iz stavaka 2. i 3. ovoga članka treba se samo pozvati na odredbe stavka 2. odnosno 3. ovoga članka koje predviđaju odbacivanje takve revizije zbog tamo navedenih razloga. Ako ocijeni da bi to bilo svrhovito, vijeće može odlučiti i da se posebno obrazlože razlozi zbog kojih je donijelo takvo rješenje.

Ako vijeće u slučaju iz stavka 3. ovoga članka nađe da samo neko od više istaknutih pravnih pitanja nije važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, revizija će se odbaciti samo glede toga pitanja.“

Članak 38.

Članak 394. mijenja se i glasi:

„Članak 394.

Ako u povodu revizije iz članka 382. stavka 1. ovoga Zakona utvrdi da postoji bitna povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 1. i 2. ovoga Zakona zbog koje se revizija može podnijeti, osim povreda određenih u stavka 2. i 3. ovoga članka, revizijski će sud rješenjem ukinuti u cijelosti ili djelomično presudu drugostupanjskog i prvostupanjskog suda ili samo presudu drugostupanjskog suda i predmet vratiti na ponovno suđenje istom ili drugom vijeću prvostupanjskog ili drugostupanjskog suda odnosno drugome nadležnom sudu.

Ako u povodu revizije iz članka 382. stavka 1. ovoga Zakona utvrdi da je u postupku pred prvostupanjskim ili drugostupanjskim sudom učinjena povreda iz članka 354. stavka 2. točke 2., 9., 13. i 14. ovoga Zakona, osim ako je odlučeno o zahtjevu o kojemu već teče parnica, revizijski će sud ukinuti rješenjem donesene odluke i odbaciti tužbu.

Ako u povodu revizije iz članka 382. stavka 1. ovoga Zakona utvrdi da je u postupku pred prvostupanjskim ili drugostupanjskim sudom učinjena povreda iz članka 354. stavka 2. točke 8. ovoga Zakona, revizijski će sud s obzirom na prirodu povrede, postupiti prema odredbama stavka 1. ili 2. ovoga članka.

Ako u povodu revizije iz članka 382. stavka 2. ovoga Zakona utvrdi da je u postupku pred prvostupanjskim ili drugostupanjskim sudom počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz članka 385. stavak 1. ovoga Zakona na koju se odnosi postupovnopravno pitanje zbog kojega je dopuštena, revizijski će sud, ovisno o vrsti te bitne povrede, odlučiti primjenjujući na odgovarajući način odredbe stavka 1. do 3. ovoga članka.“

Članak 39.

Članak 396. mijenja se i glasi:

„Članak 396.

Ako utvrdi da je drugostupanjskom odnosno i prvostupanjskom presudom prekoračen tužbeni zahtjev na način da je odlučeno o nečem drugom, a ne o onome što je traženo, revizijski će sud rješenjem ukinuti samo presudu drugostupanjskog suda ili i presudu prvostupanjskog suda i predmet vratiti drugostupanjskom odnosno prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Ako utvrdi da je drugostupanjskom presudom odnosno i prvostupanjskom presudom prekoračen tužbeni zahtjev na način da je dosuđeno više od onoga što je traženo, revizijski će sud rješenjem ukinuti presudu drugostupanjskog suda odnosno i presudu prvostupanjskog suda u dijelu u kojem je prekoračen tužbeni zahtjev.“

Članak 40.

Članak 396.a mijenja se i glasi:

„Članak 396.a

Kad odbije reviziju iz članka 382. stavka 1. revizijski se sud može, umjesto posebnog obrazloženja, pozvati na razloge iz prvostupanjske odnosno drugostupanjske presude, ako ih prihvaća ili na razloge iz neke ranije odluke revizijskog suda.

U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, revizijski sud je dužan uz svoju presudu na internetskim stranicama objaviti razloge nižestupanjske odluke ili odluka na koje se poziva.

Ako odbije reviziju zbog toga što smatra da ne postoje u njoj istaknute povrede odredaba parničnog postupka, revizijski sud će glede toga obrazložiti svoju odluku samo onda ako se na tu povredu stranka nije pozvala već u žalbi ili ako se u reviziji tvrdi da je povreda učinjena u postupku pred drugostupanjskim sudom.“

Članak 41.

U članku 399. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„Revizija propisana posebnim zakonom smatra se revizijom iz članka 382. stavka 2. ovoga Zakona, ako tim posebnim zakonom nije drugačije propisano.“

Članak 42.

U članku 400. stavak 2. mijenja se i glasi:

„Protiv rješenja drugostupanjskog suda kojim se podnesena žalba odbacuje odnosno potvrđuje rješenje prvostupanjskog suda o odbacivanju revizije uvijek je dopuštena revizija iz članka 382. stavka 1. ovoga Zakona, neovisno o tome jeli riječ o sporu u kojem bi revizija bila dopuštena protiv drugostupanjske presude po odredbi članka 382. stavka 1. ili članka 382. stavka 2. ovoga Zakona.“

Dodaje se stavak 4. koji glasi:

„Protiv rješenja iz članka 325.a stavka 1. ovoga Zakona revizija je dopuštena prema uvjetima iz stavka 1. ovoga članka.“

Članak 43.

U članku 433.a dodaje se stavak 3. koji glasi:

„Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ako su plaćeni porez, prirez i doprinosi, uključujući i doprinos za individualiziranu kapitaliziranu štednju, radnik je dužan izrijekom navesti da zahtjeva neto iznos.“

Članak 44.

Iza članka 437. dodaje se članak 437.a koji glasi:

„Članak 437.a

„U postupku u parnicama iz radnih odnosa prvostupanjska se odluka u povodu žalbe može ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje najviše jedanput.

Ako drugostupanjski sud nađe da bi prvostupanjsku odluku trebalo ukinuti i nakon što je ona bila već jedanput ukinuta u povodu žalbe i predmet vraćen prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje, drugostupanjski će sud sam provesti postupak uz odgovarajuću primjenu odredaba o postupku pred prvostupanjskim sudom radi otklanjanja nedostataka zbog koji bi prvostupanjsku odluku trebalo ponovno ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

U slučaju iz stavka 2. ovoga članka odredbe članka 373.a do 373.c ovoga Zakona primjenjuju se na odgovarajući način.

U slučaju iz stavka 2. ovoga članka revizija iz članka 382. stavka 1. ovoga Zakona je uvijek dopuštena.“

Članak 45.

U članku 446. stavak 2. mijenja se i glasi:

„U tužbi kojom se predlaže izdavanje platnog naloga tužitelj treba posebno navesti razloge zbog kojih predlaže njegovo izdavanje umjesto da predlaže određivanje ovrhe na temelju vjerodostojne isprave. Ako sud ocijeni da razlozi koje je tužitelj naveo ne opravdavaju njegov pravni interes za podnošenje tužbe za izdavanje platnog naloga, odbacit će tužbu kao nedopuštenu.“

Članak 46.

U članku 467. ovoga Zakona stavak 7. briše se.

Članak 47.

Iza članka 467. ovoga Zakona dodaje se novi članak 467.a koji glasi:

„Članak 467.a

U postupku u sporovima male vrijednosti dopuštena je samo revizija iz članka 382. stavaka 2. ovoga Zakona, i to samo ako je drugostupanjski sud u izreci svoje presude odredio da je revizija protiv nje dopuštena. Drugostupanjski sud može tako odlučiti ako ocijeni da odluka o sporu ovisi o rješenju nekog materijalnopravnog ili postupovnopravnog pitanja važnog za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

U obrazloženju presude kojom dopušta reviziju iz članka 382. stavka 2. ovoga Zakona drugostupanjski će sud naznačiti zbog kojeg je pravnog pitanja dopušta i izložiti razloge zbog kojih smatra da je ono važno za osiguranje jedinstvene primjene zakona i ravnopravnosti svih.“

Članak 48.

Iza članka 497. dodaju se novi članci 497.a i 497.b koji glase:

„Članak 497.a

Revizija iz članka 382. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona u postupku pred trgovačkim sudovima nije dopuštena ako vrijednost predmeta spora pobijanog dijela pravomoćne drugostupanjske presude ne prelazi 500.000,00 kuna.

Članak 497.b

U postupku pred trgovačkim sudovima prvostupanjska se odluka u povodu žalbe može ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje najviše jedanput.

Ako drugostupanjski sud nađe da bi prvostupanjsku presudu trebalo ukinuti i nakon što je ona bila već jedanput ukinuta u povodu žalbe i predmet vraćen prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje, drugostupanjski će sud sam provesti postupak uz odgovarajuću primjenu odredaba o postupku pred prvostupanjskim sudom radi otklanjanja nedostataka zbog koji bi prvostupanjsku odluku trebalo ponovno ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

U slučaju iz stavka 2. ovoga članka odredbe članka 373.a do 373.c ovoga Zakona primjenjuju se na odgovarajući način.

U slučaju iz stavka 2. ovoga članka revizija iz članka 382. stavka 1. ovoga Zakona je uvijek dopuštena.“

Članak 49.

Iza članka 502. dodaje se nova glava tridesetdruga - a „Tužba za zaštitu kolektivnih interesa i prava“ i članci 502.a, 502.b, 502.c, 502.d, 502.e, 502.f, 502.g i 502.h koji glase:

„Glava tridesetdruga - a TUŽBA ZA ZAŠTITU KOLEKTIVNIH INTERESA I PRAVA

Članak 502.a

Udruge, tijela, ustanove ili druge organizacije koje su osnovane u skladu sa zakonom, koje se u sklopu svoje registrirane ili propisom određene djelatnosti bave zaštitom zakonom utvrđenih kolektivnih interesa i prava građana, mogu, kad je takvo ovlaštenje posebnim zakonom izrijeком predviđeno i uz uvjete predviđene tim zakonom, podnijeti tužbu (tužba za zaštitu kolektivnih interesa i prava) protiv fizičke ili pravne osobe koja obavljanjem određene djelatnosti ili općenito radom, postupanjem, uključujući i propuštanjem, teže povrjeđuje ili ozbiljno ugrožava takve kolektivne interese i prava.

Interesi iz stavka 1. ovoga članka mogu biti interesi koji se tiču čovjekova okoliša i životne sredine, zatim moralni, etnički, potrošački, antidiskriminacijski i drugi interesi, koji su zakonski zajamčeni i koji moraju biti teže povrijeđeni ili ozbiljno ugroženi djelatnošću odnosno općenito postupanjem osobe protiv koje se tužba podnosi.

Ako u ovoj glavi ne postoje posebne odredbe, u parnicama u povodu tužbe iz stavka 1. ovoga članka primjenjivat će se ostale odredbe ovoga Zakona.

Odredbe ove glave odnosno ovoga Zakona neće se primjenjivati u slučajevima za koje je posebnim zakonom za postupak u povodu tužbe iz stavka 1. ovoga članka predviđeno nešto drugo.

Članak 502.b

Podnositelj tužbe iz članka 502.a stavka 1. ovoga Zakona može, ako posebnim zakonom nije drukčije propisano, zatražiti:

1. da se utvrdi da su određenim postupanjem, uključujući i propuštanjem tuženika, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štititi ,

2. da se zabrani poduzimanje radnji kojima se povrjeđuju ili ugrožavaju interesi ili prava osoba koje je tužitelj ovlašten štititi, uključujući i korištenje određenih ugovornih odredaba ili poslovne prakse,

3. da se tuženiku naloži poduzimanje radnji radi otklanjanja nastupjelih ili mogućih

općih štetnih posljedica nedopuštenih postupanja tuženika, uključujući i uspostavu prijašnjeg stanja ili stanja koje će po mogućnosti najviše odgovarati tom stanju ili stanju u kojemu moguća povreda zaštićenih kolektivnih interesa ili prava ne bi mogla nastupiti,

4. da se presuda kojom će biti prihvaćen koji od zahtjeva iz prethodnih točaka ovoga stavka objavi na trošak tuženika u medijima.

Postupanja tuženika iz točke 1. stavka 1. ovoga članka kojima mogu biti povrijeđeni ili ugroženi interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štiti mogu biti i donošenje određenih pravila o uvjetima i načinu obavljanja djelatnosti tuženika ili odgovarajuća njegova praksa, izgradnja određenih objekata, propuštanje ugradnje propisanih zaštitnih ili drugih uređaja, imisije, itd.

Članak 502.c

Fizičke i pravne osobe mogu se u posebnim parnicama za naknadu štete pozvati na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti prihvaćeni zahtjevi iz tužbe iz članka 502.a stavka 1. ovoga Zakona da su određenim postupanjem, uključujući i propuštanjem tuženika, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štiti. U tom će slučaju sud biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozvati.

Članak 502.d

U postupku koji je pokrenut određenom tužbom iz članka 502.a stavka 1. ovoga Zakona mogu se kao umješači s položajem jedinstvenog suparničara (članak 209.) na strani tužitelja, ako se on s time suglasi, umiješati i drugi ovlašteni podnositelji takve tužbe. U taj se postupak mogu umiješati kao umješači iz članka 206. ovoga Zakona i fizičke i pravne osobe radi zaštite čijih je kolektivnih interesa tužba iz članka 502.a stavka 1. ovoga Zakona podnesena.

Članak 502.e

O tužbi iz članka 502.a stavka 1. ovoga Zakona prema odredbama ove glave u prvom stupnju odlučuje sud opće mjesno nadležan za tuženika ili mjesta na kojem je počinjena radnja kojom se povrjeđuju kolektivni interesi ili prava radi zaštite kojih je ta tužba podnesena, ako posebnim propisom nije drugačije određeno.

Članak 502.f

U presudi kojom prihvaća zahtjeve iz tužbe iz članka 502.a stavka 1. ovoga Zakona sud može odlučiti da žalba ne zadržava ovrhu ili odrediti kraći rok od propisanog za ispunjenje činidbi koje su naložene tuženiku.

Članak 502.g

Prije pokretanja ili tijekom postupka pokrenutog tužbom iz članka 502.a stavka 1. ovoga Zakona sud može, na prijedlog tužitelja, odrediti privremene mjere predviđene Ovršnim zakonom, ako tužitelj učini vjerojatnim:

1. da je tuženik postupao na način kojim je povrijedio ili ozbiljno ugrozio kolektivne interese ili prava zaštita kojih se tužbom traži, te

2. da je određivanje mjere potrebno radi otklanjanja opasnosti nastupanja nenadoknadive štete ili sprječavanja nasilja.

Privremenom mjerom iz stavka 1. ovoga članka može se zatražiti od suda da privremeno utvrdi pravila po kojima će tuženik u obavljanju svoje djelatnosti postupati, u skladu sa zatraženom izmjenom odnosno dopunom njegovih pravila ili prakse.

Članak 502.h

Fizička ili pravna osoba koja obavlja određenu djelatnost u vezi s kojom ovlaštenici na podnošenje tužbe iz članka 502.a stavka 1. ovoga Zakona iznose tvrdnje da se njome povrjeđuju ili ugrožavaju kolektivni interesi ili prava osoba koje je taj podnositelj ovlašten štiti takvom tužbom, ovlaštena je podnijeti tužbu kojom će zatražiti da se utvrdi da određenim postupanjem, uključujući i propuštanjima ne povrjeđuje odnosno da ne ugrožava te kolektivne interese ili prava, odnosno da ih ne povrjeđuje ili ugrožava na nedopušteni način. Tužitelj u toj parnici može zatražiti da se ovlašteniku na podnošenje tužbe iz članka 502.a stavka 1. ovoga Zakona zabrani određeno ponašanje, osobito određeno istupanje u javnosti, naknadu štete te objavu presude, na trošak tuženika, u sredstvima javnog priopćavanja.

Tužbom iz stavka 1. ovoga članka tužitelj može obuhvatiti kao tuženike i osobe koje su ovlaštene zastupati ovlaštenika za podnošenje tužbe iz članka 502.a stavka 1. ovoga Zakona ili su članovi njegovih tijela, ali i možebitne njegove članove koji u njegovo ime istupaju u javnosti.

Tužitelj iz stavka 1. ovoga članka može zahtjeve iz stavka 1. i 2. ovoga članka istaknuti i protutužbom u parnici pokrenutoj protiv njega tužbom iz članka 502.a stavka 1. ovoga Zakona.

Tužitelj iz stavka 1. ovoga članka može zatražiti da se podnositelj tužbe iz članka 502.a stavka 1. ovoga Zakona i osobe koje su ga ovlaštene zastupati osude na naknadu posebne štete visinu koje će sud utvrditi po slobodnoj ocjeni (članak 223.) ako se pokaže da je tužba iz članka 502.a stavka 1. ovoga Zakona bila očito neosnovana i da su vođenjem parnice u povodu te tužbe, a osobito njezinim praćenjem u sredstvima javnog priopćavanja teže povrijeđeni ugled i poslovni interesi toga tužitelja.“

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 50.

Ministar nadležan za poslove pravosuđa, na prijedlog predsjednika suda, donijet će odluku o ispunjavanju uvjeta za korištenje tonskog snimanja ročišta u skladu s odredbama ovoga Zakona, kad se za to ispune uvjeti na pojedinom sudu.

Članak 51.

U Zakonu o sudovima („Narodne novine“ broj 150/05, 16/07, 113/08, 153/09, 116/10 i 27/11) u članku 10. dodaje se stavak 6. koji glasi:

„(6) Odluka o materijalnim troškovima iz ovoga članka donijet će se zajedno s odlukom o troškovima postupka.“

Članak 52.

U Obiteljskom zakonu („Narodne novine“ broj 116/03, 17/04, 136/04 i 107/07) iza članka 266. dodaje se članak 266.a koji glasi:

„Članak 266.a

U parničnim postupcima iz ovoga Zakona prvostupanjska se odluka u povodu žalbe može ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje najviše jedanput.

Ako drugostupanjski sud nađe da bi prvostupanjsku presudu trebalo ukinuti i nakon što je ona bila već jedanput ukinuta u povodu žalbe i predmet vraćen prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje, drugostupanjski će sud sam provesti postupak uz odgovarajuću primjenu odredaba o postupku pred prvostupanjskim sudom radi otklanjanja nedostataka

zbog koji bi prvostupanjsku odluku trebalo ponovno ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

U slučaju iz stavka 2. ovoga članka odredbe članka 373.a do 373.c Zakona o parničnom postupku primjenjuju se na odgovarajući način.

U slučaju iz stavka 2. ovoga članka revizija iz članka 382. stavka 1. Zakona o parničnom postupku je uvijek dopuštena.“

Članak 53.

Ovaj Zakon će se primjenjivati na sve postupke koji budu u tijeku na dan njegova stupanja na snagu, ako odredbama ovoga članka nije drugačije određeno.

Odredbe članka 7., 8., 9., 10. stavka 1. i 11. ovoga Zakona neće se primjenjivati na postupke pokrenute prije stupanja na snagu ovoga Zakona.

Odredbe članka 44., članka 48. u dijelu kojim se dodaje članak 497.b i članka 52. ovoga Zakona primjenjuju se na postupke u kojima na dan stupanja ovoga Zakona nije donesena prvostupanjska odluka.

Odredbe članka 29. do 42. i članka 47. ovoga Zakona neće se primjenjivati na postupke u kojima je drugostupanjska odluka donesena prije stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 54.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“, osim odredbi članka 14., članka 29. u dijelu koji se odnosi na Europski sud i članka 49. koje stupaju na snagu na dan prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju.

OBRAZLOŽENJE ODREDBA KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU

Članak 1.

Prema važećem uređenju, općinski sudovi su uvijek nadležni za rješavanje samo radnih sporova koje pokreće radnik protiv odluke o prestanku ugovora o radu (članak 34. stavak 1. točka 10. ZPP-a). Nakon otvaranja stečajnog postupka, prema odredbi članka 34.b ZPP-a, trgovački sudovi u parničnom postupku u prvom stupnju sude u sporovima u kojima je stranka osoba nad kojom je otvoren stečajni postupak, bez obzira na svojstvo druge stranke i vrijeme pokretanja sporova te sve sporove u povodu stečaja, ako za pojedine vrste sporova zakonom nije izrijekom određeno da su za njih uvijek stvarno nadležni sudovi druge vrste (članak 34. stavak 1. ZPP-a). Zbog toga, u praksi se događa da u radnim sporovima koji su pred općinskim sudom pokrenuti prije otvaranja stečajnog postupka i u kojima je postavljeno više zahtjeva povezanih s odlukom o prestanku ugovora o radu, dolazi do toga da se općinski sudovi proglašavaju stvarno nenadležnim za sve radne sporove osim za spor koji je radnik pokrenuo protiv odluke o prestanku ugovora o radu. Budući da su sporovi koji se ustupaju trgovačkom sudu redovito uvjetovani rješenjem spora koji ostaje u nadležnosti općinskog suda, koji je u pravilu već ušao u predmet i prikupio relevantnu građu i za rješavanje tih drugih sporova, razdvajanje tih sporova pokazalo se kao nesvrhovito i kontraproduktivno – njime se samo otežava i produžava cjelovito rješavanje ukupnosti sporova koji su isprovocirani donošenjem odluke o prestanku ugovora o radu, a time otežava i dovršenje stečajnog postupka. Osim navedenog, općinski sudovi, koji redovito rješavaju radne sporove, u pravilu jednostavnije i brže rješavaju radne sporove od trgovačkih sudova koji dolaze u priliku rješavati te sporove samo u slučaju atrakcije nadležnosti u povodu otvaranja stečajnog postupka.

Članak 2.

Nakon izmjene odredbe članka 34. stavka 1. točke 10. ZPP-a, odredbu točke 5. članka 34.b treba izmijeniti kako bi se potpuna atrakcija stvarne nadležnosti trgovačkih sudova u povodu otvaranja stečajnog postupka dodatno ograničila tako da se propiše da do nje ne dolazi ni u slučajevima u kojima je predviđena stvarna nadležnost drugih sudova, a ne samo općinskog suda (npr. stvarna nadležnost županijskih sudova za rješavanje sporova u vezi sa štrajkom itd.).

Članak 3.

Ovom odredbom otklanjaju se dvojbe u praksi koje se tiču mogućnosti tzv. svrhovite delegacije drugostupanjskih sudova tako da je izrijekom propisana mogućnosti delegacije drugostupanjskih sudova. U tom slučaju se stavci 2. i 3. članka 68. ZPP-a primjenjuju se na odgovarajući način.

Članak 4.

Predloženom odredbom briše se odredba prema kojoj predsjednik suda mora dostaviti strankama primjerak izjave suca čije se izužee traži, odnosno izvješće o obavljenim izviđajima, a na koje stranka može dati svoje očitovanje s obzirom da takav postupak

nepotrebno opterećuje incidentalni postupak izuzeća i posljedično tome produljuje parnični postupak

Članak 5.

Ovom odredbom u parnični postupak uvodi se mogućnost tonskog snimanja ročišta. Odluku o tonskom snimanju donosi sud sam ili na prijedlog stranaka, a protiv tog rješenja žalba nije dopuštena. Cilj ove mogućnosti je ubrzati postupak tako da se sud rastereti unošenja izjava danih na ročištu u zapisnik te ujedno da se omogući što točnije bilježenje onoga što je rečeno na ročištu, što doprinosi vjerodostojnosti danih izjava. Tonski snimak dostavlja se strankama koje imaju pravo tražiti pisani prijepis snimka koji se mora sačiniti u roku od osam dana od dana snimanja. Prijepis tonskog snimka mora biti sačinjen u obliku zapisnika koji se vodi u slučajevima kada se ročište tonski ne snima. Ako bi se prijepis tonskog snimka i tonski snimak u bitnome razlikovali, stranke mogu podnijeti obrazloženi prigovor u roku od osam dana od dana dostave prijepisa. O prigovoru stranke sud je dužan odlučiti u roku od tri dana, a protiv odluke o prigovoru nije dopuštena posebna žalba.

Članak 6.

Ovom odredbom dosadašnje uređenje prema kojem stranka, u slučaju povlačenja tužbe koja nije obavljena na ročištu za glavnu raspravu, ima pravo u roku od 15 dana zatražiti od suda da odluči o njezinom zahtjevu za naknadu troškova na teret protivne stranke, proširuje se i na slučajeve priznanja ili odricanja od tužbenog zahtjeva, odnosno odricanja ili odustanka od pravnog lijeka.

Članci 7. do 11.

Stupanjem na snagu Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći je stvorena situacija u kojoj dolazi do djelomičnog preklapanja odredaba ZPP-a o oslobođenju od plaćanja troškova postupka (članci 172. – 177.) sa institutima ZBPP-a. Budući da sustav BPP teži postati sveobuhvatni okvir svih oblika pravne pomoći, potrebna je ova zakonodavna intervencija kojom se usklađuju dva zakona. S obzirom na to da je u članku 4. stavku 4. ZBPP određeno da odobravanje bilo kojeg oblika pravne pomoći uključuje i oslobađanje od troškova postupka, o čemu odlučuje nadležno upravno tijelo u zasebnom postupku, predloženim novim stavkom 5. u članku 172. je isključena primjena odredaba ZPP-a na situacije regulirane odredbama ZBPP-a, s izuzetkom članaka 175. i 177. ZPP-a koje su potrebne radi isplate i naplate isplaćenih troškova iz sredstava suda i kada oslobođenje od plaćanja troškova odredi nadležno upravo tijelo. ZBPP cjelovito rješava pitanje prava na stručnu pravnu pomoć koja uključuje i pravo na zastupanje pred sudom za stranke koje nemaju sredstava za angažiranje punomoćnika niti sposobnosti same se zastupati. Zbog toga je institut postavljanja punomoćnika u cijelosti valjalo brisati iz ZPP-a. Novim tekstom članka 174. ZPP se upućuje na sustav BPP koji pruža tu uslugu, dok je u člancima 175., 176. i 177. bilo potrebno brisati odredbe koje se odnose na postavljenog punomoćnika. Napominje se da i dalje sud prema članku 42. do 44. ZBPP ima mogućnost iz razloga pravičnosti intervenirati i omogućiti pravnu pomoć stranci kojoj je potrebna. Konačno, odredba novog stavka 2. u članku 176. ZPP služi nadzoru i sprječavanju zlouporaba instituta koje predviđa ZBPP, propisivanjem obveze suda da obavještava nadležno upravno tijelo o relevantnim okolnostima koje dalje postupa prema odredbama ZBPP za slučaj zlouporabe prava.

Članak 12.

Ovim člankom pored sudskih postupaka mirenja potiču se i izvansudski postupci mirenja kao alternativni način rješavanja sporova u kojem stranke mogu samostalno iznaći rješenje koje će biti prihvatljivo za sve strane, uz istovremeno rasterećenje suda.

Članak 13.

Prema važećem uređenju tužba se može povući najkasnije do zaključenja glavne rasprave. Međutim, nema razloga zašto se ne bi omogućilo povlačenje tužbe i nakon toga sve do pravomoćnosti, kako je to uostalom predviđeno u bračnim sporovima. Time bi se olakšalo izvansudsko rješavanje sporova između stranaka sve dok donesena odluka ne proizvede svoje učinke (pravomoćnost). Time bi se olakšalo i provođenje postupka mirenja u povodu redovnih pravnih lijekova, a prvostupanjski sud oslobodio od potrebe donošenja prvostupanjske odluke onda kada se tužba povuče nakon zaključenja glavne rasprave a prije njezina donošenja, odnosno drugostupanjski bi se sud oslobodio potrebe da odlučuje u povodu žalbe.

Članak 14.

Uz postojeće razloge za prekid postupka, ovom odredbom se kao razlog za prekid postupka propisuje i slučaj kada je sud odlučio podnijeti zahtjev za prethodno tumačenje Europskom sudu. Ova odredba stupa na snagu danom prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju.

Članci 15. i 16.

Zbog predloženog ograničenja atrakcije nadležnosti trgovačkih sudova iz članka 2. ovoga Zakona, u slučaju otvaranja stečajnog postupka nad jednom od stranaka, spor se nastavlja pred sudom pred kojim je pokrenut tako da odredba kojom se propisuje obveza utvrđenja prekida postupka, oglašavanja nenadležnim tog suda i ustupanje predmeta trgovačkom sudu, kao i odredba o tome kada će se tako prekinuti postupak smatrati nastavljenim postaju bespredmetne.

Članak 17.

Donošenje sudske odluke traži od stranaka predlaganje dokaza na kojih sud treba moći steći uvjerenje o istinitosti onoga što stranka predloženim dokazom dokazuje. Međutim, dokazivanje svih istaknutih zahtjeva bitno odugovlači i komplicira postupak, a sud i stranke opterećuje često nepotrebnim poduzimanjem radnji. Zbog toga se ovom odredbom propisuje mogućnost da, u slučajevima kada postoji više istaknutih zahtjeva od kojih su neki beznačajni u odnosu na ukupni iznos svih istaknutih zahtjeva, sud o tim beznačajnim zahtjevima odluči po slobodnoj ocjeni dokaza, a sve na temelju drugih dokaza koje je izveo tijekom postupka.

Članak 18.

Ovom odredbom propisuje se mogućnost da, u sporovima čija vrijednost predmeta spora u postupku pred općinskim sudovima ne prelazi 5.000,00 kuna, a u postupku pred trgovačkim sudovima 10.000,00 kuna, ako ocijeni da bi utvrđivanje činjenica važnih za rješenje spora moglo biti povezano s nerazmjernim teškoćama i troškovima, sud može o

postojanju tih činjenica zaključiti po slobodnoj ocjeni uzimajući u obzir isprave koje su stranke priložile te njihove iskaze ako je sud izveo dokaz saslušanjem stranaka. Time se, kao i slučajevima iz članka 17. ovoga Zakona, skraćuje i pojednostavnjuje postupak i u postupcima najmanje vrijednosti predmeta spora.

Članak 19.

Predloženom odredbom omogućava se zaključenje sudske nagodbe sve do pravomoćnog okončanja spora i time, između ostaloga, otklanja potreba donošenja prvostupanjske odluke ako se nagodba zaključi nakon zaključenja glavne rasprave a prije donošenja prvostupanjske odluke, odnosno potrebu donošenja drugostupanjske odluke. Rezultat toga bilo bi pojednostavljenje i ubrzanje konačnog rješenja spora među strankama.

Članak 20.

Ovom odredbom propisuje se sadržaj uvoda sudske odluke tako što se uz postojeće podatke u uvodu mora naznačiti ime i prezime suca izvjestitelja, u onim fazama postupka kada odluku donosi vijeće na temelju referata suca izvjestitelja (drugostupanjski i trećestupanjski postupci), što osigurava transparentnost u suđenju pred sudovima višeg stupnja, čija funkcija je vršenje kontrole zakonitosti odluka nižestupanjskih sudova.

Članak 21.

Radi ubrzanja postupka naplate, ali i odvrćanja od bespotrebnog izjavljivanja pravnih lijekova ovom odredbom se propisuje nesuspendivnost žalbe u bagatelnim sporovima. Identična odredba postoji u za sada važećoj odredbi članka 23.a Ovršnog Zakona („Narodne novine“ broj 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08), a koju novi Ovršni zakon („Narodne novine“ broj 139/10) ne propisuje.

Članak 22.

Ovom odredbom dopunjen je popis apsolutno bitnih povreda odredaba parničnog postupka tako što je kao apsolutno bitna povreda propisan slučaj kada je prvostupanjski sud odlučivao u povodu nepravovremeno podnesene tužbe koju je trebalo odbaciti bez suđenja te slučaj kada je prije podnošenja tužbe trebalo provesti postupak mirenja ili neki drugi način ostvarivanja prava a to nije učinjeno zbog čega je tužbu trebalo odbaciti.

Članak 23.

Ovom odredbom je članak 358.ZPP-a pravno i jezično poboljšán. Odustanak od žalbe nema za posljedicu njezin odbačaj.

Članak 24.

Slijedom dopune apsolutno bitnih povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. ZPP-a dvama novim razlozima iz članka 22. ovoga Zakona, proširen je broj apsolutno bitnih povreda odredaba parničnog postupka na koje drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti.

Članak 25.

S obzirom na izmjenu članka 358. stavka 3. Zakona o parničnom postupku, u članku 367. dodan je stavak 2. tako što će u slučaju odustanka od žalbe sudac pojedinac drugostupanjskog suda, ako je to propustio učiniti prvostupanjski sud, donijeti rješenje kojim se utvrđuje da je podnositelj žalbe odustao od žalbe.

Članak 26.

Ovom odredbom propisuje se vrsta odluke koju će prvostupanjski sud donijeti ako utvrdi da je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 2., 9., 13. i 14. ZPP-a. Na navedeni način ovom odredbom je zapravo postojeće rješenje prošireno i na dvije nove apsolutno bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 22. ovoga Zakona.

Članak 27.

Ovom odredbom rješava se dvojba u praksi u vezi s mogućnosti da drugostupanjski sud potvrdi ili preinači prvostupanjsku odluku na temelju dokaza u spisu koji su izvedeni neposredno. Dakle, iz ove odredbe proizlazi da drugostupanjski sud može svoju odluku donijeti na temelju svih dokaza koji su u spisu bez obzira da li su izvedeni posredno ili neposredno ili uopće nisu izvedeni. S obzirom na to da je uvođenje odredbe članka 373.a ZPP-a u potpunosti opravdalo njezino uvođenje u parnični postupak, a što je i praksa odlično prihvatila ubrzavši donošenje konačne odluke, eksplicitnim propisivanjem mogućnosti da drugostupanjski sud odluku donese na temelju svih dokaza u spisu očekuju se dodatni pozitivni učinci uvođenja navedene odredbe.

Članak 28.

Radi ubrzanja postupka i konačnog rješenja spora među strankama ovom odredbom propisuje se mogućnost da drugostupanjski sud provede raspravu kako bi otklonio bitne povrede odredaba parničnog postupka koje su učinjene pred prvostupanjskim sudom, a u tu svrhu može zatražiti objašnjenja od prvostupanjskog suda ili od njega zatražiti da provede potrebne izviđaje radi provjere istinitosti navoda o počinjenim bitnim povredama postupka.

Članak 29.

Ovom odredbom povećan je vrijednosni kriterij za podnošenje tzv. redovne revizije i proširena mogućnost podnošenja te revizije u radnim sporovima, dok su reducirani razlozi za podnošenje revizije iz stavka 2. članka 382. (tzv. izvanredna revizija) budući da je brisana točka 2. stavka 2. tog članka. U odnosu na dosadašnju točku 4. stavka 2. članka 382. ZPP-a proširena je mogućnost podnošenja revizije i u odnosu na odluke Europskog suda. Stavak 3. dopunjen je tako da reviziji iz stavka 2. ovoga članka stranka treba određeno naznačiti pravno pitanje zbog kojeg ju je podnijela, ali i određeno navođenje propisa i drugih važećih izvora prava koji se na njega odnose te izložiti razloge zbog kojih smatra da je ono važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni. Također, ovom odredbom ispravljen je i s člankom 118. stavkom 1. Ustava RH („Narodne novine“ broj 85/10 – pročišćeni tekst) usklađen izričaj tako da se pitanje ravnopravnost odnosi na sve, a ne samo na građane. Rok za podnošenje revizije iz stavka 4. ovoga članka je ostao neizmijenjen, no ova odredba je jezično poboljšana.

Članak 30.

Ovom odredbom naglašeno je da se tzv. izvanredna revizija podnosi samo zbog materijalnopravnog i postupovnopravnog pitanja koje je važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

Članak 31.

Ovom odredbom naglašava se da stranka u reviziji treba određeno navesti i obrazložiti razloge zbog kojih je podnosi. Propuštanje obrazloženja imat će za posljedicu da se neobrazloženi razlozi neće se uzeti u obzir.

Članak 32.

Članak 387. ZPP-a jezično je poboljšan.

Članak 33.

Odredba članka 388. ZPP-a dopunjena je novim stavkom u kojim se propisuje ovlast prvostupanjskog suda kome je revizija podnesena da ispita samo je li ona pravovremena. Ako prvostupanjski sud utvrdi da revizija nije pravovremena rješenjem će je odbaciti. Prvostupanjski sud više ne ispituje je li revizija nepotpuna ili nedopuštena, čime se skraćuje i ubrzava postupak budući da je protiv prvostupanjske odluke o odbačaju dopuštena žalba o kojoj odlučuje drugostupanjski sud. Na ovaj način, u slučajevima nepotpune i nedopuštene revizije, odluku donosi revizijski sud i time se konačno rješava pitanje takvih revizija.

Članak 34.

Članak 389. ZPP-a je izmijenjen tako da se njime propisuje kada je revizija nepravovremena, odnosno nepotpuna. Kada je revizija nedopuštena propisuje se ovisno od toga da li je riječ o redovnoj ili izvanrednoj reviziji (članci 35. i 37. ovoga Zakona).

Članak 35.

Ovom odredbom je propisano da će vijeće od pet sudaca revizijskog suda odbaciti reviziju iz članka 382. stavka 1. (tzv. redovna revizija) ovoga Zakona kao nepotpunu i nedopuštenu, ali i kao nepravovremenu ako je to propustio učiniti prvostupanjski sud. Stavcima 2. i 3. propisano je kad je revizija iz članka 382. stavka 1. nedopuštena, a stavkom 4. da rješenje o odbacivanju revizije mora biti obrazloženo. Stavkom 5. propisano je da sudac pojedinac revizijskog suda donosi rješenje kojim se utvrđuje da je podnositelj revizije odustao od podnesene revizije, ako je to propustio učiniti prvostupanjski sud.

Članak 36.

Stavkom 1. ove odredbe izmijenjene su ovlasti revizijskog suda u postupku odlučivanja o tzv. redovnoj reviziji tako što revizijski sud ispituje pobijanu presudu samo u onom dijelu u kojem se ona pobija revizijom i samo u granicama razloga određeno navedenih u reviziji. Dakle, više nema razloga iz kojih se na reviziju pazi po službenoj dužnosti. Stavak 2. koji se odnosi na tzv. izvanrednu reviziju usklađen je s intervencijom u stavak 2. članka 382. ZPP-

a.

Članak 37.

Ovom odredbom je propisano da će vijeće od pet sudaca revizijskog suda odbaciti reviziju iz članka 382. stavka 2. (tzv. izvanredna revizija) ovoga Zakona kao nepotpunu i nedopuštenu, ali i kao nepravovremenu ako je to propustio učiniti prvostupanjski sud. Stavkom 2. propisano je kad je revizija iz članka 382. stavka 2. nedopuštena. Stavkom 3. propisano je da će vijeće iz stavka 1. reviziju iz članka 382. stavka 2. ovoga Zakona odbaciti i ako ocijeni da pravno pitanje zbog kojega je ona izjavljena nije važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni. Radi ubrzanja i pojednostavljenja postupka pred revizijskim sudom, stavkom 4. propisano je da se u obrazloženju rješenja iz stavaka 2. i 3. tog članka treba samo pozvati na odredbe stavka 2. odnosno 3. koje predviđaju odbacivanje takve revizije zbog tamo navedenih razloga. Ali, ako ocijeni da bi to bilo svrhovito, vijeće može odlučiti i da se posebno obrazlože razlozi zbog kojih je donijelo takvo rješenje. Stavkom 5. propisano je da će, ako vijeće u slučaju iz stavka 3. nađe da samo neko od više istaknutih pravnih pitanja nije važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, reviziju odbaciti samo glede toga pitanja.

Članak 38.

Članak 394. ZPP-a jezično je poboljšán i izmijenjen u skladu s člankom 22. ovoga Zakona, kojim je dopunjen članak 354. stavak 2. ZPP-a .

Članak 39.

Ovom odredbom je prošireno ispitivanje prekoračenja tužbenog zahtjeva s drugostupanjske i na prvostupanjsku odluku.

Članak 40.

Ovom odredbom proširena je mogućnost revizijskom sudu da se prilikom odbijanja revizije iz članka 382. stavka 1. ZPP-a umjesto posebnog obrazloženja pozove na razloge iz neke svoje ranije odluke čime se ubrzava i pojednostavnjuje postupak pred revizijskim sudom.

Članak 41.

Ovim člankom dodan je stavak 2. članku 399. ZPP kojim je propisano da se revizija propisana posebnim zakonom smatra tzv. izvanrednom revizijom, ako tim posebnim zakonom nije drugačije propisano.

Članak 42.

Ovom odredbom je izmijenjen stavak 2. tako što je propisano da je protiv rješenja drugostupanjskog suda kojim se podnesena žalba odbacuje, odnosno potvrđuje rješenje prvostupanjskog suda o odbacivanju revizije, uvijek dopuštena tzv. redovna revizija, neovisno o tome jeli riječ o sporu u kojem bi revizija bila dopuštena protiv drugostupanjske presude po odredbi članka 382. stavka 1. ili članka 382. stavka 2. ovoga Zakona. Također,

članak 400. dopunjen je stavkom 4. kojim je propisano da je protiv rješenja iz članka 325.a stavka 1. ovoga Zakona revizija dopuštena prema odredbi stavka 1. ovoga članka.

Članak 43.

Ovom odredbom članak 433.a dopunjuje se stavkom 3. kojim se propisuje iznimka iz stavka 1. tog članka prema kojem radnik utužuje bruto iznos. Naime, u slučaju kada su plaćeni porez, prirez i doprinosi, uključujući i doprinos za individualiziranu kapitaliziranu štednju, radnik može utužiti i neto iznos, ali je dužan izrijekom navesti da zahtjeva neto iznos.

Članak 44.

Radi ubrzanja postupka ovom odredbom se propisuje da se u postupcima iz radnih odnosa predmet može ukinuti najviše jedanput. U slučaju da nakon prvog ukidanja nisu ispunjeni uvjeti da drugostupanjski sud potvrdi ili preinači prvostupanjsku odluku, drugostupanjski sud je dužan sam provesti postupak, uz odgovarajuću primjenu odredaba o postupku pred prvostupanjskim sudom, i donijeti odluku.

Članak 45.

Radi ubrzanja postupka i rasterećivanja parničnog suda u uvjetima kada su ispunjeni uvjeti za određivanje ovrhe, prvostupanjski sud je ovlašten tužbu odbaciti kao nedopuštenu.

Članak 46. i 47.

Ovim odredbama je revizija u sporovima male vrijednosti usklađena s novim člankom 382. ZPP-a, odnosno u postupku u sporovima male vrijednosti dopuštena je samo tzv. izvanredna revizija, ali samo ako drugostupanjski sud u izreci svoje presude odredio da je revizija protiv nje dopuštena. Drugostupanjski sud može tako odlučiti ako ocijeni da odluka o sporu ovisi o rješenju nekog materijalnopravnog ili postupovnopravnog pitanja važnog za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

Stavkom 2. novog članka 467.a propisano je da će u obrazloženju presude kojom dopušta tzv. izvanrednu reviziju drugostupanjski sud naznačiti zbog kojeg je pravnog pitanja dopušta i izložiti razloge zbog kojih smatra da je ono važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

Članak 48.

Novelom ZPP-a iz 1999., kao vrijednosni kriterij ispod kojeg nije bilo dopušteno podnijeti reviziju, umjesto prijašnjeg iznosa od 500.000,00 HRD, bio je određen iznos od 200.000,00 kn („Narodne novine“ broj 112/99). Novelom ZPP-a iz 2003. bio određen iznos od 50.000,00 kn („Narodne novine“ broj 117/03), što se ukazalo pretjeranim smanjenjem limita za sporove pred trgovačkim sudovima. Stoga je novim člankom 497.a određen vrijednosni kriterij za podnošenje tzv. redovne revizije u iznosu od 500.000,00 kuna.

Novim člankom 497.b, kao i u parnicama iz radnih odnosa, radi ubrzanja postupka, propisuje se da se u postupcima pred trgovačkim sudovima predmet može ukinuti najviše jedanput. U slučaju da nakon prvog ukidanja nisu ispunjeni uvjeti da drugostupanjski sud potvrdi ili preinači prvostupanjsku odluku, drugostupanjski sud je dužan sam provesti postupak, uz odgovarajuću primjenu odredaba o postupku pred prvostupanjskim sudom, i

donijeti odluku.

Člankom 49.

Ovom odredbom se, kao poseban postupak, propisuje tužba za zaštitu kolektivnih interesa i prava. Njome se određenim udrugama, tijelima, ustanovama ili drugim organizacijama koje su osnovane u skladu sa zakonom, koje se u sklopu svoje registrirane ili propisom određene djelatnosti bave zaštitom zakonom utvrđenih kolektivnih interesa i prava građana, pruža posebna pravna zaštita prema standardima Europske Unije. Time se je hrvatsko zakonodavstvo uskladilo s dijelom Direktive 2011/7/ EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o borbi protiv kašnjenja u plaćanju u poslovnim transakcijama i to onim dijelom koji se odnosi na procesne odredbe, te će poduzetništvo, naročito malo i srednje poduzetništvo (prema gore spomenutoj Direktivi), imati pravnu zaštitu prema njenim kriterijima i standardima. Međutim, kako je već spomenuto, time se otvara mogućnost iste pravne zaštite i drugim gore nabrojenim subjektima.

Novim odredbama članka 502. do 502.h propisan su opća pravila postupanja po tužbama za zaštitu kolektivnih interesa i prava ako posebnim zakonom nije drugačije propisano. Također, ovim odredbama propisana je mogućnost pravne zaštite od podnošenja ove vrste tužbe. (čl. 502.h).

Članak 50.

Ovom odredbom propisana je obveza da ministar nadležan za poslove pravosuđa, na prijedlog predsjednika suda, donese odluku o ispunjavanju uvjeta za korištenje tonskog snimanja ročišta u skladu s odredbama ovoga Zakona, kad se za to ispune uvjeti na pojedinom sudu. Bez te odluke nisu ispunjeni uvjeti za tonsko snimanje ročišta.

Članak 51.

Ovom odredbom dopunjuje se članak 10. Zakonu o sudovima („Narodne novine“ broj 150/05, 16/07, 113/08, 153/09, 116/10 i 27/11) novim stavkom 6. kako bi se otklonila dvojba o tome trebaju li sudovi odluku o troškovima postupka, koji su nastali zbog toga što stranke i njihovi odvjetnici zbog delegacije sudske nadležnosti moraju putovati na delegirani sud, donijeti za svaku pojedinu radnju ili odluka o materijalnim troškovima iz tog članka mogu donijeti zajedno s odlukom o troškovima postupka. Dakle, ovom odredbom je propisano da se o navedenim troškovima odlučuje u odluci o troškovima postupka koja se donosi na kraju postupka.

Članak 52.

Kao i u parnicama iz radnih odnosa te sporovima pred trgovačkim sudovima, radi ubrzanja postupka, propisuje se da u parnicama iz Obiteljskog zakona („Narodne novine“ broj 116/03, 17/04, 136/04 i 107/07) drugostupanjski sud predmet može ukinuti najviše jedanput. U slučaju da nakon prvog ukidanja nisu ispunjeni uvjeti da drugostupanjski sud potvrdi ili preinači prvostupanjsku odluku, drugostupanjski sud je dužan sam provesti postupak, uz odgovarajuću primjenu odredaba o postupku pred prvostupanjskim sudom, i donijeti odluku.

Članak 53.

Ovom odredbom propisano je kada se pojedine odredbe ovoga Zakona primjenjuju.

Članak 54.

Ovom odredbom propisano je da ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“, osim odredbi članka 14., članka 29. u dijelu koji se odnosi na Europski sud i članka 49. koje stupaju na snagu na dan prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju.

TEKST ODREĐABA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU

Članak 34.

Općinski sudovi u parničnom postupku uvijek sude u prvom stupnju u sporovima:

1. o uzdržavanju,
2. o postojanju ili nepostojanju braka, o poništenju i rastavi braka,
3. o utvrđivanju ili osporavanju očinstva ili materinstva,
4. o tome s kojim će roditeljem dijete živjeti i o roditeljskoj skrbi, ako se istodobno odlučuje o rastavi braka, postojanju ili nepostojanju braka i poništenju braka,
5. o stvarnim i osobnim služnostima,
6. zbog smetanja posjeda,
7. iz najamnih, zakupnih i stambenih odnosa (osim sporova iz članka 34.b točke 1.),
8. za ispravak informacije i za naknadu štete nastale objavom informacije,
9. za zaštitu od nezakonite radnje,
10. iz radnih odnosa koje pokreće radnik protiv odluke o prestanku ugovora o radu.

Općinski sudovi sude u prvom stupnju i u svim drugim sporovima iz članka 1. ovoga Zakona koji nisu u prvostupanjskoj nadležnosti trgovačkih ili kojih drugih sudova.

Na području županijskog suda u kojemu je ustanovljeno više općinskih sudova zakonom se može odrediti da u određenoj vrsti sporova iz djelokruga općinskog suda na području istog županijskog suda sude samo neki od općinskih sudova.

Općinski sudovi obavljaju poslove pravne pomoći, ako zakonom nije drugačije određeno.

Članak 34.b

Trgovački sudovi u parničnom postupku u prvom stupnju sude:

1. u sporovima između pravnih osoba, u sporovima između pravnih osoba i obrtnika, uključujući i trgovce pojedince; u sporovima između obrtnika uključujući i sporove između trgovaca pojedinaca, ako se radi o sporu u vezi s njihovom djelatnošću, osim ako nije riječ o sporovima u kojima prema ovom Zakonu uvijek sude općinski sudovi (članak 34. stavak 1.), odnosno ako nije riječ o sporovima za koje je zakonom utvrđena nadležnost nekoga drugog suda,
2. sporove u povodu osnivanja, rada i prestanka trgovačkoga društva kao i o raspolaganju članstvom i članskim pravima u trgovačkom društvu,
3. sporove između članova trgovačkoga društva međusobno te između članova društva i društva koji se tiču upravljanja društvom i vođenja poslova društva kao i prava i obveza članova društva koji proizlaze iz njihova položaja u društvu, sporove između predsjednika i članova uprave ili nadzornog odbora društva i društva ili njegovih članova koji nastanu u

svezi s njihovim radom u društvu ili za društvo,

4. sporove o odgovornosti člana trgovačkog društva, člana uprave ili nadzornog odbora trgovačkog društva za obveze trgovačkog društva,

5. sporove u kojima je stranka osoba nad kojom je otvoren stečajni postupak, bez obzira na svojstvo druge stranke i vrijeme pokretanja sporova te svih sporova u povodu stečaja, ako za pojedine vrste sporova zakonom nije izrijekom određeno da su za njih uvijek stvarno nadležni sudovi druge vrste (članak 34. stavak 1.),

6. u sporovima koji se odnose na brodove i plovidbu na moru i unutarnjim vodama te u sporovima na koje se primjenjuje plovidbeno pravo (plovidbeni sporovi), osim sporova o prijevozu putnika,

7. u sporovima koji se odnose na zrakoplove i na sporove na koje se primjenjuje zračno plovidbeno pravo, osim sporova o prijevozu putnika,

8. u sporovima koji se odnose na zaštitu i uporabu industrijskog vlasništva, autorskog prava i srodnih prava i drugih prava intelektualnog vlasništva, na zaštitu i uporabu izuma i tehničkih unaprjeđenja te tvrtke, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno,

9. u sporovima u povodu djela nelojalne tržišne utakmice, monopolističkih sporazuma i narušavanja ravnopravnosti na jedinstvenom tržištu Republike Hrvatske,

10. u sporovima između osoba iz točke 1. ovoga članka u kojima kao suparničari iz članka 196. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona sudjeluju i druge fizičke ili pravne osobe.

Članak 68.

Nadležni sud prvog stupnja može sam ili na prijedlog stranke zatražiti od najvišeg suda određene vrste da odredi da u pojedinom predmetu postupa drugi stvarno nadležni sud s njegova područja ako je očito da će se tako lakše provesti postupak ili ako za to postoje drugi važni razlozi.

O prijedlogu stranke iz stavka 1. ovoga članka odlučuje prvostupanjski sud rješenjem protiv kojeg žalba nije dopuštena.

O zahtjevu prvostupanjskog suda iz stavka 1. ovoga članka odlučuje sudac pojedinac najvišeg suda određene vrste.

Članak 74.

O zahtjevu stranke za izuzeće odlučuje predsjednik suda, ako zakonom nije drugačije određeno.

Ako stranka traži izuzeće predsjednika suda, odluku o izuzeću donosi predsjednik neposredno višeg suda.

O zahtjevu stranaka za izuzeće predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske odlučuje vijeće sastavljeno od pet sudaca toga suda.

Prije donošenja rješenja o izuzeću uzet će se izjava od suca čije se izuzeće traži, a prema potrebi obaviti će se i drugi izviđaji.

Primjerak izjave suca čije se izuzeće traži, odnosno izvješća o obavljenim izviđajima predsjednik suda dostavit će strankama, koje mogu u roku od tri dana dati svoje očitovanje.

Protiv rješenja kojim se zahtjev za izuzeće prihvaća nije dopuštena žalba, a protiv rješenja kojim se zahtjev odbacuje ili odbija nije dopuštena posebna žalba.

Članak 164.

O naknadi troškova odlučuje sud na određen zahtjev stranke, bez raspravljanja

Stranka je dužna u zahtjevu određeno navesti troškove za koje traži naknadu.

Zahtjev za naknadu troškova stranka je dužna staviti najkasnije do završetka raspravljanja koje prethodi odlučivanju o troškovima, a ako je riječ o donošenju odluke bez prethodnog raspravljanja, stranka je dužna zahtjev za naknadu troškova staviti u prijedlogu o kojem sud treba da odluči.

O zahtjevu za naknadu troškova sud će odlučiti u presudi ili rješenju kojim se završava postupak pred tim sudom.

U odluci kojom se postupak završava za nekog suparničara, sud će odlučiti i o zahtjevu za naknadu troškova stranaka između kojih se tom odlukom postupak pred tim sudom završava.

U slučaju usmene objave presude ili rješenja kojim se naređuje naknada troškova sud može odlučiti da će iznos troškova odmjeriti u pismeno izrađenoj presudi odnosno rješenju ako se rješenje ima dostaviti strankama.

U tijeku postupka sud će posebnim rješenjem odlučiti o naknadi troškova samo kad pravo na naknadu troškova ne ovisi o odluci o glavnoj stvari.

U slučaju iz članka 158. ovog zakona, ako povlačenje tužbe ili odustanak od pravnog lijeka nisu obavljani na raspravi, zahtjev za naknadu troškova može se staviti u roku od petnaest dana nakon što primi obavijest o odustanku

Oslobođenje od plaćanja troškova postupka

Članak 172.

Sud će osloboditi plaćanja troškova postupka stranku koja prema svome općem imovnom stanju ne može podmiriti te troškove bez štete za nužno uzdržavanje svoje i svoje obitelji.

Oslobođenje od plaćanja troškova postupka obuhvaća oslobođenje od plaćanja pristojba i oslobođenje od polaganja predujma za troškove svjedoka, vještaka, uviđaja i sudskih oglasa.

Sud može stranku osloboditi od plaćanja sudskih pristojbi uz uvjete propisane Zakonom o sudskim pristojbama.

Pri donošenju odluke o oslobođenju od plaćanja troškova postupka sud će brižljivo ocijeniti sve okolnosti, a osobito će uzeti u obzir vrijednost predmeta spora, broj osoba koje stranka uzdržava i prihode koje imaju stranka i članovi njezine obitelji.

Članak 174.

Kad je stranka potpuno oslobođena plaćanja troškova postupka (Članak 172. stavak 2), prvostupanjski će sud na njezin zahtjev odrediti da je zastupa punomoćnik, ako je to nužno radi zaštite prava stranke.

Stranka kojoj je postavljen punomoćnik oslobađa se plaćanja stvarnih izdataka i nagrade postavljenom punomoćniku.

Za punomoćnika postavlja se odvjetnik; ali ako u sjedištu suda nema dovoljno odvjetnika, za punomoćnika se može postaviti i druga osoba s pravnom spremom, sposobna da dade potrebnu pravnu pomoć.

Punomoćnika iz reda odvjetnika postavlja predsjednik suda; a ako se niži sud prvog stupnja nalazi u sjedištu višeg suda prvog stupnja, punomoćnika određuje predsjednik višeg suda prvog stupnja.

Postavljeni punomoćnik može iz opravdanih razloga tražiti da bude razriješen. O tome odlučuje izvan glavne rasprave predsjednik vijeća, a na raspravi vijeće. Protiv odluke suda kojom se punomoćnik razrješava nije dopuštena žalba.

Protiv rješenja suda kojim se prihvaća zahtjev stranke o postavljanju punomoćnika nije dopuštena žalba.

Članak 175.

Kad je stranka potpuno oslobođena plaćanja troškova postupka (Članak 172. stavak 2), iz sredstava suda isplatit će se predujam za troškove svjedoka, vještaka, uviđaja i izdavanja sudskog oglasa te stvarni izdaci postavljenog punomoćnika.

Članak 176.

Rješenje o oslobođenju od plaćanja troškova i o postavljanju punomoćnika prvostupanjski sud može u tijeku postupka ukinuti ako utvrdi da je stranka u stanju podmirivati troškove postupka. Tom prilikom sud će riješiti hoće li stranka potpuno ili djelomično nadoknaditi i one troškove i pristojbe od kojih je prije bila oslobođena te stvarne izdatke i nagradu postavljenog punomoćnika.

U prvom redu imaju se nadoknaditi iznosi isplaćeni iz sredstava suda.

Članak 177.

Pristojbe i troškovi isplaćeni iz sredstava suda te stvarni izdaci i nagrada postavljenog punomoćnika čine dio parničnih troškova.

O naknadi tih troškova od protivnika stranke koja je oslobođena plaćanja troškova postupka sud će odlučiti prema odredbama o naknadi troškova.

Pristojbe i troškove isplaćene iz sredstava suda naplaćuje, po službenoj dužnosti, prvostupanjski sud od stranke koja je dužna nadoknaditi ih.

Ako je protivnik stranke koja je oslobođena plaćanja troškova postupka osuđen da nadoknadi parnične troškove, a utvrdi se da on nije u stanju te troškove platiti, sud može naknadno odrediti da troškove iz stavka 1. ovog članka plati u cijelosti ili djelomično stranka koja je oslobođena plaćanja troškova postupka iz onoga što joj je dosuđeno. Time se ne dira u pravo te stranke da za ono što je platila traži naknadu od protivnika.

Članak 186.d

Sud može tijekom cijeloga parničnog postupka strankama predložiti da spor riješe u postupku mirenja pri sudu.

Ako stranke suglasno predlože ili prihvate spor riješiti mirnim putem pred sudom, bez odgode će se odrediti ročište radi pokušaja mirenja na koje se pozivaju stranke, njihovi zastupnici i opunomoćenici ukoliko ih imaju.

Postupak mirenja pred sudom vodi sudac izmiritelj određen s liste sudaca izmiritelja koju utvrđuje predsjednik suda godišnjim rasporedom poslova.

Nagodba sklopljena pred sucem izmiriteljem je sudska nagodba.

Povlačenje tužbe

Članak 193.

Tužitelj može povući tužbu bez pristanka tuženika prije nego što se tuženik upusti u raspravljanje o glavnoj stvari.

Tužba se može povući i kasnije, sve do zaključenja glavne rasprave, ako tuženik na to pristane. Ako se tuženik u roku od 15 dana od dana obavijesti o povlačenju tužbe ne izjasni o tome, smatrat će se da je pristao na povlačenje.

Povučena tužba smatra se kao da nije ni bila podnesena i može se ponovno podnijeti.

Članak 213.

Sud će prekid postupka odrediti i ako je odlučio da sam ne rješava o prethodnom pitanju (članak 12.).

Sud može odrediti prekid postupka ako odluka o tužbenom zahtjevu ovisi o tome je li učinjen trgovački prijestup ili je li učinjeno kazneno djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, tko je učinilac i je li on odgovoran, a osobito kad se pojavi sumnja da je svjedok ili vještak dao lažan iskaz ili da je isprava upotrijebljena kao dokaz lažna.

Članak 214.

Prekid postupka uzrokuje to da prestaju teći svi rokovi određeni za obavljanje parničnih radnji.

Za trajanja prekida postupka sud ne može poduzimati nikakve radnje u postupku; ali ako je prekid nastupio poslije zaključenja glavne rasprave, sud može na temelju te rasprave donijeti odluku.

Ako je postupak prekinut iz razloga navedenog u članku 212. točki 5. ovoga Zakona i ako je zbog otvaranja stečajnoga postupka prestala nadležnost suda koji vodi postupak, taj će sud rješenjem utvrditi prekid postupka, oglasiti se nenadležnim i ustupiti predmet nadležnom sudu nakon pravomoćnosti rješenja

Parnične radnje što ih je jedna stranka poduzela dok traje prekid postupka nemaju prema drugoj stranci nikakav pravni učinak. Njihov učinak počinje tek nakon što postupak bude - nastavljen.

Članak 215.

Postupak koji je prekinut iz razloga navedenih u članku 212. toč. 1. do 5. ovog zakona nastaviti će se kad nasljednik ili staratelj ostavštine, novi zakonski zastupnik, stečajni upravitelj ili pravni sljedbenici pravne osobe preuzmu postupak ili kad ih sud na prijedlog protivne strane ili po službenoj dužnosti pozove da to učine.

U slučaju iz članka 214. stavka 3. ovoga Zakona smatrat će se da je postupak nastavljen dostavom rješenja o prekidu postupka i o oglašavanju suda nenadležnim stranci kojoj je kasnije dostavljen.

Postupak koji je prekinut iz razloga navedenih u članku 212. točki 6. ovoga Zakona nastaviti će se kad stranka koja se nalazila na području koje je zbog izvanrednih događaja odsječeno od suda preuzme postupak ili kad je sud na prijedlog protivne stranke ili po službenoj dužnosti pozove da to učini.

Ako je sud prekinuo postupak iz razloga navedenih u članku 213. ovog zakona, postupak će se nastaviti kad se pravomoćno završi postupak pred sudom ili drugim nadležnim tijelom ili kad sud ustanovi da više ne postoje razlozi da se čeka na njegov završetak.

U svim ostalim slučajevima prekinuti postupak nastaviti će se na prijedlog stranke ili po službenoj dužnosti čim prestanu razlozi prekida.

Rokovi koji su zbog prekida postupka prestali teći počinju za zainteresiranu stranku teći u cijelosti iznova od dana kad joj sud dostavi rješenje o nastavljanju postupka.

Stranci koja nije stavila prijedlog za nastavljanje postupka rješenje o nastavljanju postupka

dostavlja se prema odredbama članka 142. ovog zakona

Članak 223.

Ako se utvrdi da stranci pripada pravo na naknadu štete, na novčanu svotu ili na zamjenjive stvari, ali se visina svote odnosno količina stvari ne može utvrditi ili bi se mogla utvrditi samo s nerazmjernim teškoćama, sud će o tome odlučiti prema slobodnoj ocjeni.

Glava dvadeset druga

SUDSKA NAGODBA

Članak 321.

Stranke mogu u tijeku cijelog postupka pred parničnim sudom zaključiti nagodbu o predmetu spora (sudska nagodba).

Nagodba se može odnositi na cijeli tužbeni zahtjev ili na jedan njegov dio.

Sud će u tijeku postupka upozoriti stranke na mogućnost sudske nagodbe i pomoći im da zaključče nagodbu.

Pred sudom se ne može zaključiti nagodba u pogledu zahtjeva kojima stranke ne mogu raspolagati (Članak 3. stavak 3).

Kad sud donese rješenje kojim ne dopušta nagodbu stranaka, zastat će se s postupkom dok to rješenje ne postane pravomoćno.

Članak 338.

Pismeno izrađena presuda mora imati uvod, izreku i obrazloženje.

Uvod presude sadrži: naznaku da se presuda izriče u ime Republike Hrvatske, naziv suda, ime i prezime suca pojedinca, odnosno predsjednika i članova vijeća, ime i prezime ili naziv te prebivalište ili boravište, odnosno sjedište stranaka, njihovih zastupnika i punomoćnika, kratku oznaku predmeta spora, dan zaključenja glavne rasprave, naznaku stranaka, njihovih zastupnika i punomoćnika koji su toj raspravi prisustvovali te dan kad je presuda donesena.

Izreka presude sadrži odluku suda o prihvaćanju ili odbijanju pojedinih zahtjeva koji se tiču glavne stvari i sporednih traženja te odluku o postojanju ili nepostojanju potraživanja istaknutog radi prebijanja (Članak 333).

U obrazloženju sud će izložiti zahtjeve stranaka, činjenice koje su iznijele i dokaze koje su predložile, koje je od tih činjenica utvrđivao, zašto i kako ih je utvrdio, a ako ih je utvrdio dokazivanjem, koje je dokaze izvodio i zašto te kako ih je ocijenio; sud će posebno navesti koje je odredbe materijalnog prava primijenio odlučujući o zahtjevima stranaka, a izjasnit će se, ako je to potrebno, i o stavovima stranaka o pravnoj osnovi spora te o njihovim prijedlozima i prigovorima o kojima nije dao svoje razloge u odlukama koje je već donio tijekom postupka.

U obrazloženju presude zbog ogluhe, presude zbog izostanka, presude na temelju priznanja ili presude na temelju odricanja iznijet će se samo razlozi koji opravdavaju donošenje takvih presuda.

Ako su se stranke nakon proglašenja presude odrekle prava na žalbu te ako nisu izričito zatražile da presuda koja će im biti dostavljena bude obrazložena, sud neće posebno obrazložiti donesenu presudu, već će samo naznačiti da su se stranke odrekle prava na žalbu i da zbog toga presuda nije obrazložena.

Članak 354.

Bitna povreda odredaba parničnog postupka postoji ako sud u tijeku postupka nije primijenio ili je nepravilno primijenio koju odredbu ovog zakona, a to je bilo ili je moglo biti od utjecaja na donošenje zakonite i pravilne presude.

Bitna povreda odredaba parničnog postupka uvijek postoji:

- 1) ako je u donošenju presude sudjelovao sudac koji se po zakonu mora izuzeti (članak 71. stavak 1. točka 1. do 6.), odnosno koji je rješenjem suda bio izuzet, ili ako je u donošenju presude sudjelovala osoba koja nema svojstvo suca,
- 2) ako je odlučeno o zahtjevu u sporu koji ne ide u sudsku nadležnost (članak 16.),
- 3) ako je sud u povodu prigovora stranaka pogrešno odlučio da je stvarno ili mjesno nadležan,
- 4) ako je protivno odredbama ovoga Zakona sud utemeljio svoju odluku na nedopuštenim raspolaganjima stranaka (članak 3. stavak 3.),
- 5) ako je protivno odredbama ovoga Zakona donio presudu na temelju priznanja, presudu na temelju odricanja, presudu zbog ogluhe, presudu zbog izostanka ili presudu bez održavanja rasprave,
- 6) ako kojoj stranci nezakonitim postupanjem, a osobito propuštanjem dostave, nije dana mogućnost da raspravlja pred sudom,
- 7) ako je protivno odredbama ovoga Zakona sud odbio zahtjev stranke da se u postupku služi svojim jezikom i pismom i da prati tijek postupka na svom jeziku, a stranka se zbog toga žali,
- 8) ako je u postupku kao tužitelj ili tuženik sudjelovala osoba koja ne može biti stranka u postupku, ili ako stranku koja je pravna osoba nije zastupala ovlaštena osoba, ili ako parnično nesposobnu stranku nije zastupao zakonski zastupnik, ili ako zakonski zastupnik, odnosno punomoćnik stranke nije imao potrebno ovlaštenje za vođenje parnice ili za pojedine radnje u postupku, ako vođenje parnice, odnosno obavljanje pojedinih radnji u postupku nije bilo naknadno odobreno,
- 9) ako je odlučeno o zahtjevu o kojemu već teče parnica, ili o kojemu je već prije pravomoćno presuđeno, ili o kojemu je već zaključena sudska nagodba ili nagodba koja po posebnim propisima ima svojstvo sudske nagodbe,
- 10) ako je protivno zakonu bila isključena javnost na glavnoj raspravi,
- 11) ako presuda ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati, a osobito ako je izreka presude nerazumljiva, ako proturječi sama sebi ili razlozima presude, ili ako presuda nema uopće razloga, ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama, ili su ti razlozi nejasni ili proturječni, ili ako o odlučnim činjenicama postoji proturječnost između onoga što se u razlozima presude navodi o sadržaju isprava ili zapisnika o iskazima danim u postupku i samih tih isprava ili zapisnika,
- 12) ako je presudom prekoračen tužbeni zahtjev.

Zato što stranku koja je pravna osoba nije zastupala ovlaštena osoba, ili zato što parnično nesposobnu stranku nije zastupao zakonski zastupnik, ili zato što zakonski zastupnik, odnosno punomoćnik stranke nije imao potrebno ovlaštenje za vođenje parnice ili za pojedine radnje u postupku-žalbu može izjaviti samo stranka koje se ti nedostaci tiču.

Članak 358.

Nepravovremenu, nepotpunu (Članak 351. stavak 1) ili nedopuštenu žalbu odbacit će

rješenjem sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća prvostupanjskog suda bez održavanja ročišta.

Žalba je *nepravovremena* ako je podnesena nakon protoka zakonskog roka za njezino podnošenje.

Žalba je *nedopuštena* ako je žalbu podnijela osoba koja nije ovlaštena za podnošenje žalbe, ili osoba koja se odrekla ili je odustala od žalbe, ili ako osoba koja je podnijela žalbu nema pravnog interesa za podnošenje žalbe.

Granice ispitivanja prvostupanjske presude

Članak 365.

Drugostupanjski sud ispituje prvostupanjsku presudu u onom dijelu u kojemu se pobija žalbom; a ako se iz žalbe ne vidi u kojem se dijelu presuda pobija, drugostupanjski sud uzet će da se presuda pobija u dijelu u kojemu stranka nije uspjela u sporu.

Drugostupanjski sud ispituje prvostupanjsku presudu u granicama razloga navedenih u žalbi pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 2., 4., 8., 9. i 11. ovoga Zakona i na pravilnu primjenu materijalnog prava.

Članak 367.

Nepravovremenu, nepotpunu ili nedopuštenu žalbu odbacit će drugostupanjski sud rješenjem, ako to nije učinio prvostupanjski sud (Članak 358).

Članak 369.

Drugostupanjski će sud rješenjem ukinuti prvostupanjsku presudu ako utvrdi da postoji bitna povreda odredaba parničnog postupka (Članak 354) i vratiti predmet istome prvostupanjskom sudu ili će ga ustupiti nadležnome prvostupanjskom sudu radi održavanja nove glavne rasprave.

Ako su u postupku pred prvostupanjskim sudom povrijeđene odredbe članka 354. stavka 2. točke 2. i 9. ovoga Zakona, drugostupanjski će sud ukinuti prvostupanjsku presudu i odbaciti tužbu.

Ako su u postupku pred prvostupanjskim sudom povrijeđene odredbe članka 354. stavka 2. točke 8. ovoga Zakona, drugostupanjski će sud, s obzirom na prirodu povrede, ukinuti prvostupanjsku presudu i vratiti predmet nadležnome prvostupanjskom sudu ili će ukinuti prvostupanjsku presudu i odbaciti tužbu.

Ako utvrdi da je prvostupanjskom presudom prekoračen tužbeni zahtjev na način da je odlučeno o nečem drugom, a ne o onome što je traženo, drugostupanjski će sud rješenjem ukinuti presudu prvostupanjskog suda i predmet vratiti na ponovno suđenje.

Ako utvrdi da je prvostupanjskom presudom prekoračen tužbeni zahtjev na način da je dosuđeno više od onoga što je traženo, drugostupanjski će sud rješenjem ukinuti presudu prvostupanjskoga suda u dijelu u kojemu je prekoračen tužbeni zahtjev.

Članak 373.a

Drugostupanjski će sud presudom odbiti žalbu i potvrditi prvostupanjsku presudu, odnosno presudom će preinačiti prvostupanjsku presudu ako prema stanju spisa nađe:

1) da bitne činjenice među strankama nisu sporne, ili
2) da ih je moguće utvrditi i na temelju isprava i posredno izvedenih dokaza koji se nalaze u spisu, neovisno o tome je li prvostupanjski sud prigodom donošenja svoje odluke uzeo u obzir i te isprave, odnosno posredno izvedene dokaze.
Prigodom donošenja odluke iz stavka 1. ovoga članka, drugostupanjski je sud ovlašten uzeti u obzir i činjenice o postojanju kojih je prvostupanjski sud izveo nepravilan zaključak na temelju drugih činjenica koje je po njegovoj ocjeni pravilno utvrdio.
U slučaju u kojem su ispunjeni uvjeti za donošenje presude iz stavka 1. ovoga članka, drugostupanjski sud će je donijeti i ako nađe da postoji bitna povreda odredaba parničnoga postupka iz članka 354. stavka 2. točke 11. ovoga Zakona.

Članak 373.b

Drugostupanjski sud odlučuje o žalbi, u pravilu, bez rasprave.
Kad vijeće drugostupanjskog suda nađe da je radi pravilnog utvrđivanja činjeničnog stanja potrebno da se pred drugostupanjskim sudom ponove već izvedeni dokazi, zakazat će raspravu pred drugostupanjskim sudom

Glava dvadeset šesta

IZVANREDNI PRAVNI LIJEKOVI

1. Revizija

Članak 382.

Stranke mogu podnijeti reviziju protiv drugostupanjske presude:

- 1) ako vrijednost predmeta spora pobijanog dijela presude prelazi 100.000,00 kuna,
- 2) ako je presuda donesena u sporu koji je pokrenuo radnik protiv odluke o postojanju ugovora o radu, odnosno prestanku radnog odnosa ili radi utvrđenja postojanja radnog odnosa,
- 3) ako je drugostupanjska presuda donesena prema odredbama članka 373.a i 373.b ovoga Zakona.

U slučajevima u kojima je ne mogu podnijeti prema odredbi stavka 1. ovoga članka, stranke mogu podnijeti reviziju protiv drugostupanjske presude ako odluka u sporu ovisi o rješenju nekoga materijalnopravnog ili postupovnog pitanja važnog za osiguranje jedinstvene primjene zakona i ravnopravnosti građana, primjerice:

- 1) ako o tom pitanju revizijski sud još uvijek nije zauzeo shvaćanje odlučujući u pojedinim predmetima ili na odjelskoj ili općoj sjednici, a riječ je o pitanju o kojemu postoji različita praksa drugostupanjskih sudova,
- 2) ako o tom pitanju revizijski sud još uvijek nije zauzeo shvaćanje, a moglo bi se očekivati da bi u praksi drugostupanjski sudovi mogli o njemu imati različita shvaćanja, npr. zbog mogućnosti različitoga tumačenja određenih zakonskih odredaba,
- 3) ako je o tom pitanju revizijski sud već zauzeo shvaćanje, ali je odluka drugostupanjskoga suda utemeljena na shvaćanju koje nije podudarno s tim shvaćanjem,
- 4) ako je o tom pitanju revizijski sud već zauzeo shvaćanje i presuda se drugostupanjskoga suda temelji na tom shvaćanju, ali bi – osobito uvažavajući razloge iznijete tijekom prethodnoga prvostupanjskoga i žalbenoga postupka, zbog promjene u pravnom sustavu uvjetovane novim zakonodavstvom ili međunarodnim sporazumima te odlukom Ustavnoga suda Republike Hrvatske ili Europskoga suda za ljudska prava – trebalo preispitati sudsku

praksu.

U reviziji iz stavka 2. ovoga članka stranka treba određeno naznačiti pravno pitanje zbog kojeg ju je podnijela i izložiti razloge zbog kojih smatra da je ono važno za osiguranje jedinstvene primjene zakona i ravnopravnosti građana.

Revizija se podnosi u roku od trideset dana od dostave drugostupanjske presude

Članak 385.a

Protiv drugostupanjske presude iz članka 382. stavka 2. ovoga Zakona revizija se može izjaviti samo zbog materijalnopravnog ili postupovnopravnog pitanja zbog kojega je dopuštena.

Članak 386.

U reviziji stranka treba određeno navesti razloge zbog kojih je izjavljuje.

Ako je revizija iz članka 382. stavka 1. ovoga Zakona izjavljena iz razloga zbog kojeg nije dopuštena ili je izjavljena iz razloga zbog kojeg je dopuštena ali koji nije obrazložen, odnosno ako revizija iz članka 382. stavka 2. ovoga Zakona nije izjavljena iz razloga zbog kojega ju je drugostupanjski sud dopustio, sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća prvostupanjskog suda odbacit će je rješenjem bez prethodnog pozivanja stranke da je dopuni.

Članak 387.

Stranke mogu u reviziji iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze samo ako se oni odnose na bitne povrede odredaba parničnog postupka zbog kojih se revizija iz članka 382. stavka 1. ovoga Zakona može izjaviti.

Članak 388.

Revizija se podnosi sudu koji je izrekao prvostupanjsku presudu u dovoljnom broju primjeraka za sudove i protivnu stranku.

Članak 389.

Nepravovremenu, nepotpunu ili nedopuštenu reviziju odbacit će rješenjem sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća prvostupanjskog suda, bez održavanja ročišta.

Revizija je nepravovremena ako nije podnesena u roku koji je određen za njeno podnošenje (članak 382. stavak 4.).

Revizija je nepotpuna ako se na temelju nje ne može utvrditi koja se presuda pobija i ako nije potpisana.

Revizija je nedopuštena ako ju je podnijela osoba koja nije ovlaštena na podnošenje revizije ili osoba koja je odustala od revizije ili ako osoba koja je podnijela reviziju nema pravni interes za podnošenje revizije.

Članak 392.

Nepravodobnu, nepotpunu, i nedopuštenu (članak 386.) reviziju odbacit će rješenjem sudac izvjestitelj revizijskog suda, ako to u granicama svojih ovlaštenja nije učinio prvostupanjski sud.

Reviziju podnesenu protiv drugostupanjske presude iz članka 382. stavka 2. ovoga Zakona vijeće sastavljano od tri suca Vrhovnoga suda odbacit će obrazloženim rješenjem ako ocijeni da pravno pitanje zbog kojega je ona izjavljena nije važno za osiguranje jedinstvene primjene zakona i ravnopravnosti građana.

Ako nađe da samo neko od više istaknutih pravnih pitanja nije važno za osiguranje

jedinstvene primjene zakona i ravnopravnosti građana, revizija će se odbaciti samo glede toga pitanja.

Reviziju podnesenu protiv drugostupanjske presude iz članka 382. stavka 2. ovoga Zakona vijeće revizijskog suda nije ovlašteno odbaciti ako ocijeni da pravno pitanje zbog kojega je ona izjavljena nije važno za osiguranje jedinstvene primjene zakona i ravnopravnosti građana.

Članak 392.a

U povodu revizije iz članka 382. stavka 1. ovoga Zakona revizijski sud ispituje pobijanu presudu samo u onom dijelu u kojem se ona pobija revizijom i u granicama razloga određeno navedenih u reviziji, pazeći po službenoj dužnosti na pogrešnu primjenu materijalnog prava i na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 8. ovoga Zakona.

U povodu revizije iz članka 382. stavka 2. ovoga Zakona revizijski sud ispituje pobijanu presudu samo u dijelu u kojem se pobija revizijom i samo zbog pitanja koje je važno za osiguranje jedinstvene primjene zakona i ravnopravnosti građana zbog kojeg je podnesena

Članak 394.

Ako u povodu revizije iz članka 382. stavka 1. ovoga Zakona utvrdi da postoji bitna povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354, st. 1. i 2. ovog zakona zbog koje se revizija može izjaviti, osim povreda određenih u st. 2. i 3. ovog člana, revizijski će sud rješenjem ukinuti u cijelosti ili djelomično presudu drugostupanjskog i prvostupanjskog suda ili samo presudu drugostupanjskog suda i predmet vratiti na ponovno suđenje istom ili drugom vijeću prvostupanjskog ili drugostupanjskog suda odnosno drugome nadležnom sudu.

Ako u povodu revizije iz članka 382. stavka 1. ovoga Zakona je u postupku pred prvostupanjskim ili drugostupanjskim sudom učinjena povreda iz članka 354. stavka 2. toč. 2. i 9. ovog zakona, osim ako je odlučeno o zahtjevu o kojemu već teče parnica, revizijski će sud ukinuti rješenjem donesene odluke i odbaciti tužbu.

Ako u povodu revizije iz članka 382. stavka 1. ovoga Zakona je u postupku pred prvostupanjskim ili drugostupanjskim sudom učinjena povreda iz članka 354. stavka 2. točke 8. ovog zakona, revizijski će sud s obzirom na prirodu povrede, postupiti prema odredbama st. 1. ili 2. ovog člana.

Ako u povodu revizije iz članka 382. stavka 2. ovoga Zakona utvrdi da je u postupku pred prvostupanjskim ili drugostupanjskim sudom počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz članka 385. stavak 1. ovoga Zakona na koju se odnosi postupovnopravno pitanje zbog kojega je dopuštena, revizijski će sud, ovisno o vrsti te bitne povrede, odlučiti primjenjujući na odgovarajući način odredbe stavka 1. do 3. ovoga članka.

Članak 396.

Ako utvrdi da je drugostupanjskom presudom prekoračen tužbeni zahtjev na način da je odlučeno o nečem drugom, a ne o onome što je traženo, revizijski će sud rješenjem ukinuti tu presudu i predmet vratiti drugostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Ako utvrdi da je drugostupanjskom presudom prekoračen tužbeni zahtjev na način da je dosuđeno više od onoga što je traženo, revizijski će sud rješenjem ukinuti tu presudu u dijelu u kojem je prekoračen tužbeni zahtjev.

Članak 396.a

Kad odbije reviziju iz članka 382. stavka 1. ovoga Zakona revizijski sud se može, umjesto posebnog obrazloženja, pozvati na razloge iz prvostupanjske, odnosno drugostupanjske presude, ako ih prihvaća.

U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, revizijski sud je dužan na internetskim stranicama objaviti razloge nižestupanjske odluke ili odluka na koje se poziva.

Ako odbije reviziju zbog toga što smatra da ne postoje u njoj istaknute povrede odredaba parničnog postupka, revizijski sud mora glede toga obrazložiti svoju odluku samo onda ako se na tu povredu stranka nije pozvala već u žalbi ili ako se u reviziji tvrdi da je povreda učinjena u postupku pred drugostupanjskim sudom.

Članak 399.

Ako odredbama članka 382. do 398. ovoga Zakona nije što drugo određeno, u postupku u povodu revizije na odgovarajući će se način primjenjivati odredbe ovoga Zakona o žalbi protiv presude iz članka 349. stavka 2. i 3., članka 350., 351. i 356., članka 360. stavka 2. do 5., članka 361., 366., 371. i članka 374. do 377.a ovoga Zakona.

Članak 400.

Stranke mogu izjaviti reviziju i protiv rješenja drugostupanjskog suda kojim je postupak pravomoćno završen u sporovima u kojima bi revizija bila dopuštena protiv drugostupanjske presude (članak 382.).

Revizija je uvijek dopuštena protiv rješenja drugostupanjskog suda kojim se podnesena žalba odbacuje odnosno kojim se potvrđuje rješenje prvostupanjskog suda o odbacivanju revizije.

U postupku u povodu revizije protiv rješenja na odgovarajući će se način primjenjivati odredbe ovog zakona o reviziji protiv presude.

Članak 433.a

Kad utužuje novčane tražbine po osnovi radnog odnosa koje se utvrđuju u bruto iznosu, radnik ih je dužan utužiti u tom iznosu. Ako utužuje novčane tražbine po osnovi radnog odnosa, ne navodeći da zahtijeva bruto iznos, smatra se da je utužio bruto iznos.

Primjerak pravomoćne presude kojom je odlučio o zahtjevu radnika iz stavka 1. ovoga članka sud će dostaviti i poreznoj upravi

Članak 446.

Kad se tužbeni zahtjev odnosi na dospjelo potraživanje u novcu, a to se potraživanje dokazuje vjerodostojnom ispravom priloženom tužbi u izvorniku ili ovjerenom prijepisu, sud će izdati nalog tuženiku da udovolji tužbenom zahtjevu (platni nalog).

Vjerodostojnim ispravama smatraju se osobito:

- 1) javne isprave;
- 2) privatne isprave na kojima je potpis obveznika ovjeralo tijelo nadležno za ovjeru;
- 3) mjenice i čekovi s protestom i povratnim računima ako su oni potrebni za zasnivanje zahtjeva;
- 4) izvaci iz poslovnih knjiga;

5) fakture;

6) isprave koje prema posebnim propisima imaju značenje javnih isprava.

Platni nalog izdat će sud iako tužitelj u tužbi nije predložio izdavanje platnog naloga, a udovoljeno je svim uvjetima za izdavanje platnog naloga.

Članak 467.

Presuda ili rješenje kojim se završava spor u postupku u sporovima male vrijednosti može se pobijati samo zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 1., 2., 4., 5., 6. 8., 9., 10. i 11. ovog zakona i zbog pogrešne primjene materijalnog prava.

U postupku u povodu žalbe u sporovima male vrijednosti ne primjenjuju se odredbe članka 370. ovog zakona.

Protiv prvostupanjske presude odnosno rješenja iz stavka 1. ovog članka stranke mogu podnijeti žalbu u roku od osam dana.

Rok za žalbu računa se od dana objave presude odnosno rješenja; a ako je presuda odnosno rješenje dostavljeno stranci, rok se računa od dana dostave.

Žalba u kojoj su izneseni razlozi zbog kojih se žalba ne može podnijeti odbacit će se kao nedopuštena.

O žalbi protiv presude u sporovima male vrijednosti odlučuje sudac pojedinac drugostupanjskoga suda.

Protiv odluke drugostupanjskog suda dopuštena je samo revizija iz članka 382. stavka 2. ovoga Zakona.